

РАХУНКОВА ПАЛАТА

ЗАТВЕРДЖЕНО
рішенням Рахункової палати
від 18.08.2020 № 22-3

ВИСНОВОК
ПРО РЕЗУЛЬТАТИ АНАЛІЗУ ВИКОНАННЯ ЗАКОНУ
ПРО ДЕРЖАВНИЙ БЮДЖЕТ УКРАЇНИ НА 2020 РІК
У ПЕРШОМУ ПІВРІЧЧІ

Київ 2020

Зміст

Зміст	2
Скорочення.....	3
Загальні підсумки виконання державного бюджету	5
I. Оцінка основних показників економічної діяльності	8
II. Доходи державного бюджету.....	15
III. Видатки державного бюджету та кредитування.....	23
IV. Фінансування державного бюджету та борг	36
V. Міжбюджетні трансферти та місцеві бюджети.....	45
Пропозиції	51
Перелік діаграм	56
Перелік додатків	58

Скорочення

БКУ –	Бюджетний кодекс України
ВВП –	валовий внутрішній продукт
ВРУ –	Верховна Рада України
ГРБК –	головні розпорядники бюджетних коштів
ДАЗВ –	Державне агентство України з управління зоною відчуження
Держводагентство –	Державне агентство водних ресурсів України
Держприкордонслужба –	Державна прикордонна служба України
Держрезерв –	Державне агентство резерву України
Держстат –	Державна служба статистики України
ДКАУ –	Державне космічне агентство України
ДМС –	Державна митна служба України
ДПС –	Державна податкова служба України
ДСЕК –	Державна служба експортного контролю України
ДСНС –	Державна служба України з надзвичайних ситуацій
ДФРР –	державний фонд регіонального розвитку
Закон –	Закон України „Про Державний бюджет України на 2020 рік”
ЗСУ –	Збройні Сили України
Казначейство –	Державна казначейська служба України
КМУ –	Кабінет Міністрів України
Міндовкілля –	Міністерство захисту довкілля та природних ресурсів України
Мінекономіки –	Міністерство розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України
Міненерго –	Міністерство енергетики України
Мінінфраструктури –	Міністерство інфраструктури України
Мінкульт –	Міністерство культури та інформаційної політики України
Міноборони –	Міністерство оборони України
Мінрегіон –	Міністерство розвитку громад та територій України
Мінсоцполітики –	Міністерство соціальної політики України
Мінфін –	Міністерство фінансів України
МВС –	Міністерство внутрішніх справ України
МВФ –	Міжнародний валютний фонд
МОЗ –	Міністерство охорони здоров’я України
МОН –	Міністерство освіти і науки України
МРТОТ –	Міністерство з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій України

Нацгвардія –	Національна гвардія України
Нацполіція –	Національна поліція України
НБУ –	Національний банк України
НСЗ –	Національна служба здоров'я України
ОВДП –	облігації внутрішніх державних позик
ПДВ –	податок на додану вартість
ПДФО –	податок і збір на доходи фізичних осіб
ПКУ –	Податковий кодекс України
ПФУ –	Пенсійний фонд України
СБУ –	Служба безпеки України
УЗДМ –	Уповноважений із захисту державної мови
Укравтодор –	Державне агентство автомобільних доріг України
ФГВФО –	Фонд гарантування вкладів фізичних осіб
Фонд COVID-19 –	Фонд боротьби з гострою респіраторною хворобою COVID-19, спричиненою коронавірусом SARS-CoV-2, та її наслідками
ФСС на випадок безробіття –	Фонд загальнообов'язкового державного соціального страхування на випадок безробіття

Висновок про результати аналізу виконання закону про Державний бюджет України на 2020 рік у першому півріччі підготовлений Рахунковою палатою відповідно до вимог БКУ і Закону України „Про Рахункову палату” за результатами аналізу квартального звіту про виконання Державного бюджету України, місцевих бюджетів та зведеного бюджету за перше півріччя 2020 року, наданого Рахунковій палаті Казначейством листом від 05.08.2020 № 14-06-1-06/13614, звітних та інформаційно-аналітичних даних Мінфіну, Мінекономіки, Мінсоцполітики, ДПС, ДМС, Казначейства, Держстату, НБУ, окремих ГРБК.

Загальні підсумки виконання державного бюджету

1. Аналіз виконання у першому півріччі державного бюджету на 2020 рік показав, що в умовах надпрогнозованого зниження реального ВВП, найглибшого з другого кварталу 2015 року падіння реального ВВП у другому кварталі 2020 року і міцнішої, порівняно з прогнозом, гривні збільшуються ризики ненадходження запланованих на рік доходів. Додатковими ризиками недосягнення відновлення економічного зростання в наступних періодах стали зменшення кредитування економіки і відтік прямих іноземних інвестицій.

2. Доходи загального фонду державного бюджету у першому півріччі не виконано на 38 млрд грн, або 7,8 відс., із них за платежами, адміністрування яких здійснює ДМС, – на 34 млрд грн, або 21,4 відс., ДПС – на 1,7 млрд грн, або 0,6 відсотка.

При цьому у першому півріччі:

- внесено зміни до Закону і плановий показник на звітний період зменшено на 19 млрд грн;
- НБУ повністю розрахувався з бюджетом (у квітні сплачено 42,7 млрд грн коштів, що перераховуються відповідно до Закону України „Про Національний банк України”, запланованих на 2020 рік);
- до загального фонду сплачено дивіденди, нараховані за результатами фінансово-господарської діяльності у 2019 році, АТ НАК „Нафтогаз України” – 35,8 млрд грн; АТ КБ „Приватбанк” – 24,5 млрд грн, іншими господарськими товариствами – 1,1 млрд грн;
- платникам ПДВ відшкодовано на 8,7 млрд грн менше, ніж у відповідному періоді попереднього року, внаслідок, зокрема, зменшення заявлених до відшкодування сум.

Невідповідність фактичних і прогнозованих макропоказників, врахованих у розрахунках доходів державного бюджету, призвела до недонадходження окремих доходів. За оцінкою Рахункової палати, державний бюджет недоотримав:

- 25,5 млрд грн доходів внаслідок міцнішого, порівняно з прогнозованим на 2020 рік, середнього за січень – червень цього року обмінного курсу гривні;

- 13,7 млрд грн доходів внаслідок більшого від прогнозного скорочення імпорту товарів і послуг у першому півріччі цього року, порівняно з першим півріччям попереднього року.

3. Видатки загального фонду на 51 млрд грн, або 9,5 відс., менші плану на січень – червень, що є наслідком:

- недотримання ГРБК вимог БКУ щодо термінів затвердження паспортів бюджетних програм;

- проведення видатків на здійснення державних програм соціального захисту населення в межах фактичних зобов'язань;

- економії видатків на обслуговування державного боргу;

- прорахунків при плануванні надходжень і видатків спеціального фонду;

- незавершення процедур закупівель.

4. ГРБК, яким КМУ розподілив кошти Фонду COVID-19, здійснили видатки і надали кошти на умовах повернення у сумі, що на 75,1 відс. менше плану, жодної бюджетної програми не виконано у запланованому обсязі.

5. КМУ окремими рішеннями розподілив кошти резервного фонду на заходи, видатки на які могли бути передбачені при складанні проєкту бюджету, що є порушенням вимог БКУ.

6. КМУ, Мінінфраструктури й Укравтодор не забезпечили використання наявних надходжень до державного дорожнього фонду. Видатків на дорожнє господарство за рахунок цих джерел здійснено на 5,1 млрд грн, або 16,3 відс., менше плану на січень – червень.

7. У звітному періоді Казначейство надало з єдиного казначейського рахунку на покриття тимчасових касових розривів ПФУ для виплати пенсій і допомоги 67,4 млрд грн позик, із яких не повернено 11,4 млрд гривень.

8. Збільшений у квітні на 76,0 відс. план на 2020 рік надходжень від державних запозичень виконано на 41,2 відсотка. Ці надходження становили 262,9 млрд грн, або 33,4 відс. надходжень державного бюджету.

Низький рівень вибірки коштів кредитів (позик) для реалізації інвестиційних проєктів і недонадходження від розміщення ОВДП спричинили невиконання плану на січень – червень цього року державних запозичень на 11 млрд грн, або 4 відсотки.

Після підписання угоди з МВФ і отримання першого траншу кредиту програми Stand-by до державного бюджету залучено майже половину передбаченого планом на рік обсягу надходжень від державних зовнішніх

запозичень, з них у червні – 65,9 відс. зовнішніх надходжень у звітному періоді. Водночас суттєвими є ризики неотримання на прийнятних умовах запланованих на 2020 рік зовнішніх запозичень і заміщення їх внутрішніми.

9. Унаслідок девальвації гривні і перевищення запозичень над погашенням боргу загальний обсяг державного і гарантованого державою боргу у першому півріччі цього року збільшився на 13,6 відс. – до 2,3 трлн гривень. На погашення й обслуговування державного і гарантованого державою боргу спрямовано 31,6 відс. загальних витрат державного бюджету у першому півріччі 2020 року, що зменшило фінансові можливості для реалізації інших бюджетних програм.

Витрати на погашення й обслуговування державного і гарантованого державою боргу становили 220,3 млрд грн, що на 3,8 відс. менше плану на звітний період. Економії цих витрат сприяло укріплення середнього у січні – червні цього року обмінного курсу гривні, порівняно з прогнозним.

Посилює ризики збільшення боргу і витрат на його погашення й обслуговування боргового навантаження на державний бюджет висока частка боргу, номінованого в іноземній валюті, і зняття обмежень щодо надання державних гарантій і граничного обсягу гарантованого державою боргу в 2020 році.

10. З державного бюджету надано трансфертів місцевим бюджетам на 4,6 відс. менше плану на січень – червень 2020 року, що, зокрема, спричинено невиконанням плану надходжень до державного бюджету, які визначені джерелом надання окремих субвенцій, і організаційними прорахунками.

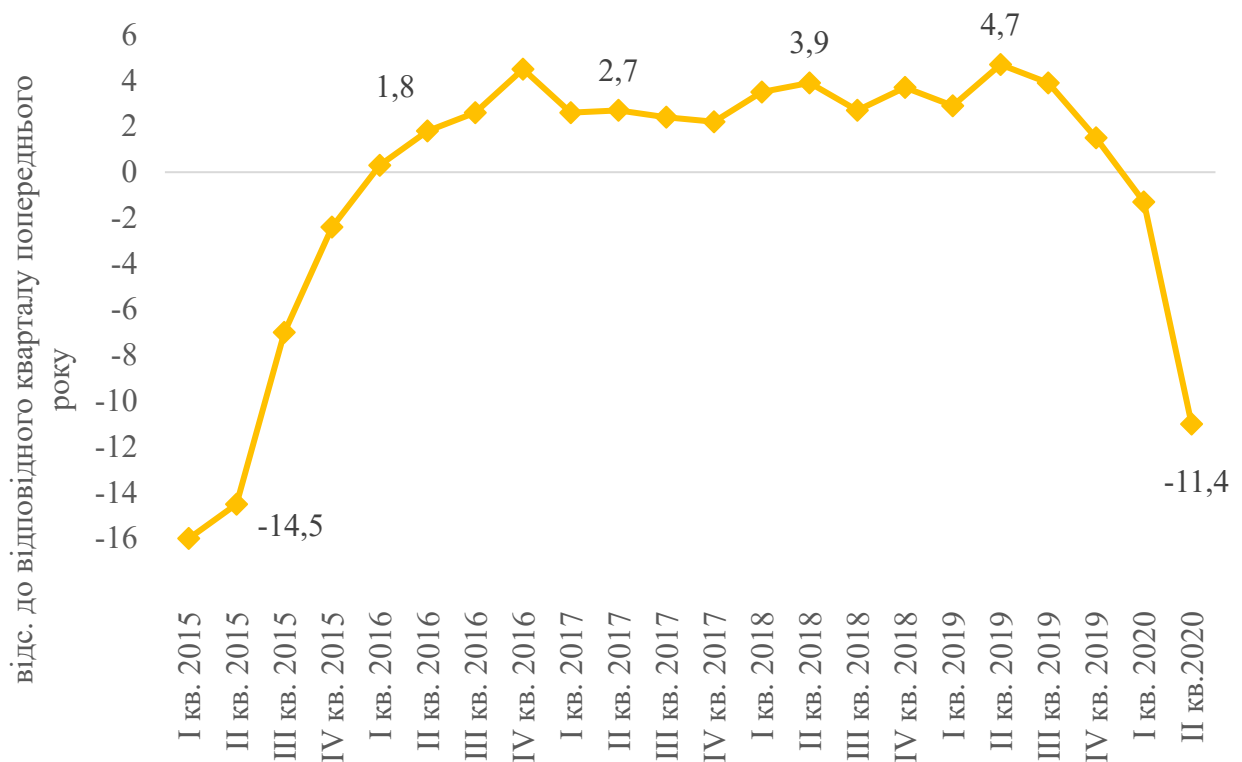
Унаслідок тривалого прийняття рішень КМУ щодо порядків та умов надання і розподілів деяких субвенцій місцеві бюджети не отримали з державного бюджету 0,8 млрд гривень.

11. У першому півріччі обсяг тимчасово вільних коштів окремих місцевих бюджетів, розміщених за рішеннями місцевих рад на депозитних рахунках в установах державних банків, збільшився, порівняно з відповідним періодом попереднього року, на 83 відс., при цьому у другому кварталі – у 4 рази. Як наслідок, втрачалася можливість оперативного спрямування коштів на невідкладні заходи боротьби з коронавірусною хворобою та її наслідками.

I. Оцінка основних показників економічної діяльності

1.1. Скорочення обсягів виробництва товарів (робіт, послуг) в умовах карантинних обмежень призвело до зменшення в першому півріччі 2020 року реального ВВП, за оцінкою Рахункової палати, на 6,7 відс., що більше, ніж враховано при визначенні показників державного бюджету – 4,8 відсотка. Зазначене створило додаткові ризики ненадходження запланованих на рік доходів. У другому кварталі 2020 року зафіксовано найглибше з другого кварталу 2015 року падіння реального ВВП.

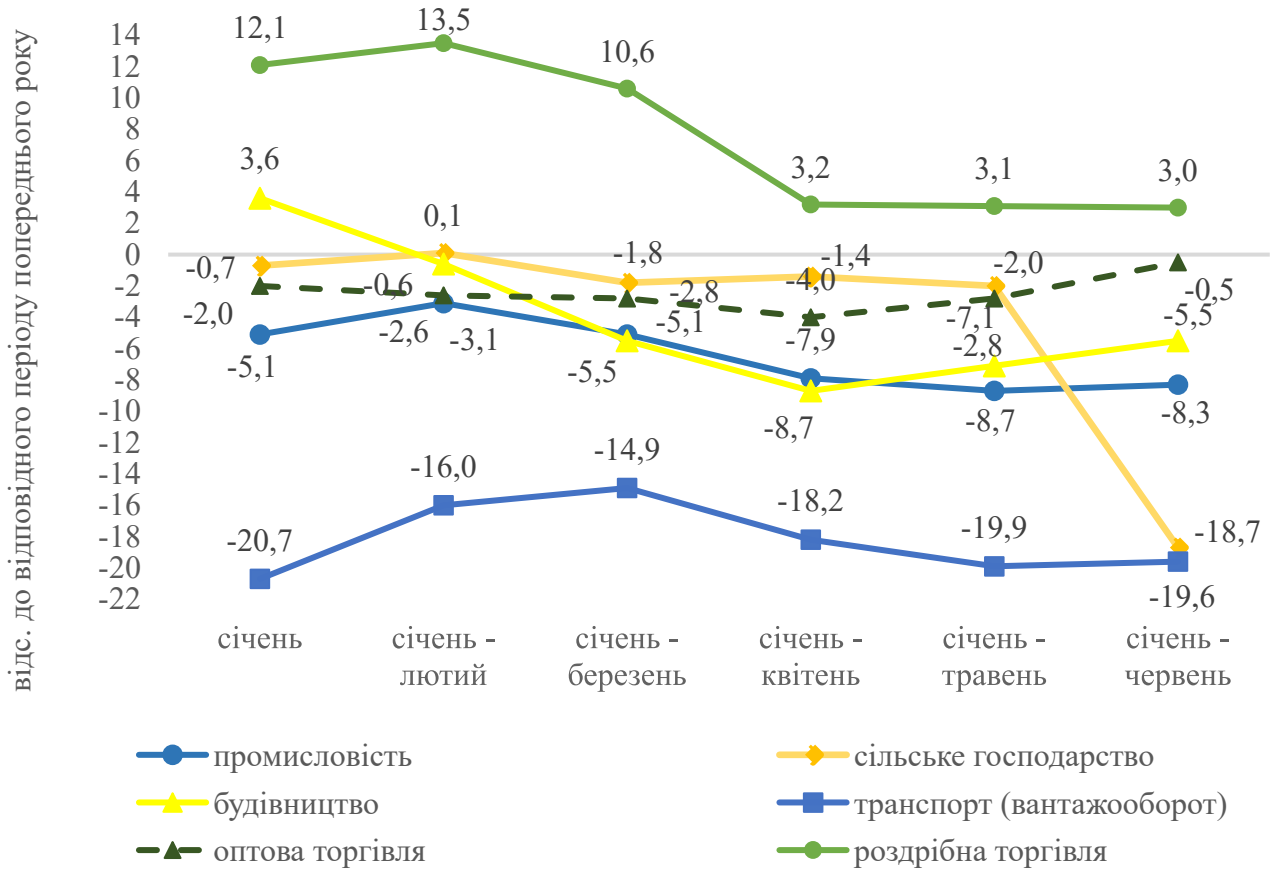
Діаграма 1. Приріст (зниження) реального ВВП

При затвердженні державного бюджету на 2020 рік враховано Основні прогностичні макропоказники економічного і соціального розвитку України на 2020 – 2022 роки, схвалені постановою КМУ від 15.05.2019 № 555 у редакції постанови від 23.10.2019 № 883. Уряд постановою від 29.03.2020 № 253 схвалив зміни до основних прогностичних макропоказників економічного і соціального розвитку на 2020 рік (додаток 1).

Реальний ВВП у другому кварталі цього року знизився за рахунок транспорту (вантажооборот), сільського господарства, промисловості, будівництва й оптової торгівлі.

Діаграма 2. Приріст (зниження) обсягів виробництва товарів (робіт, послуг)

До зниження вантажообороту в січні – червні 2020 року, порівняно з відповідним періодом попереднього року, призвело скорочення на 39,8 відс. обсягу транзиту трубопровідним транспортом. За інформацією ТОВ „Оператор ГТС України”, за перше півріччя 2020 року протранзитовано 24,9 млрд куб. м газу, що на 45 відс. менше, ніж у такому ж періоді 2019 року (45,1 млрд куб. м).

У сільському господарстві виробництво продукції знизилося за рахунок зменшення обсягів продукції рослинництва на 56,8 відс. внаслідок, насамперед, більш пізнього, ніж у попередньому році, початку збору зернових і зернобобових культур і меншої на 11,6 відс. їх урожайності. Водночас обсяг тваринницької продукції зменшився на 2,2 відс., насамперед молока – на 3,7 відс. через скорочення поголів'я великої рогатої худоби.

У промисловості найбільше зменшився обсяг виробництва продукції переробної промисловості – на 9,6 відс., насамперед машинобудівної, текстильної, меблевої та металургійної. Вагомим чинником, що негативно впливав на випуск промислової продукції, стало погіршення зовнішньоекономічної кон'юнктури світових товарних ринків. Зокрема, внаслідок низького зовнішнього попиту і

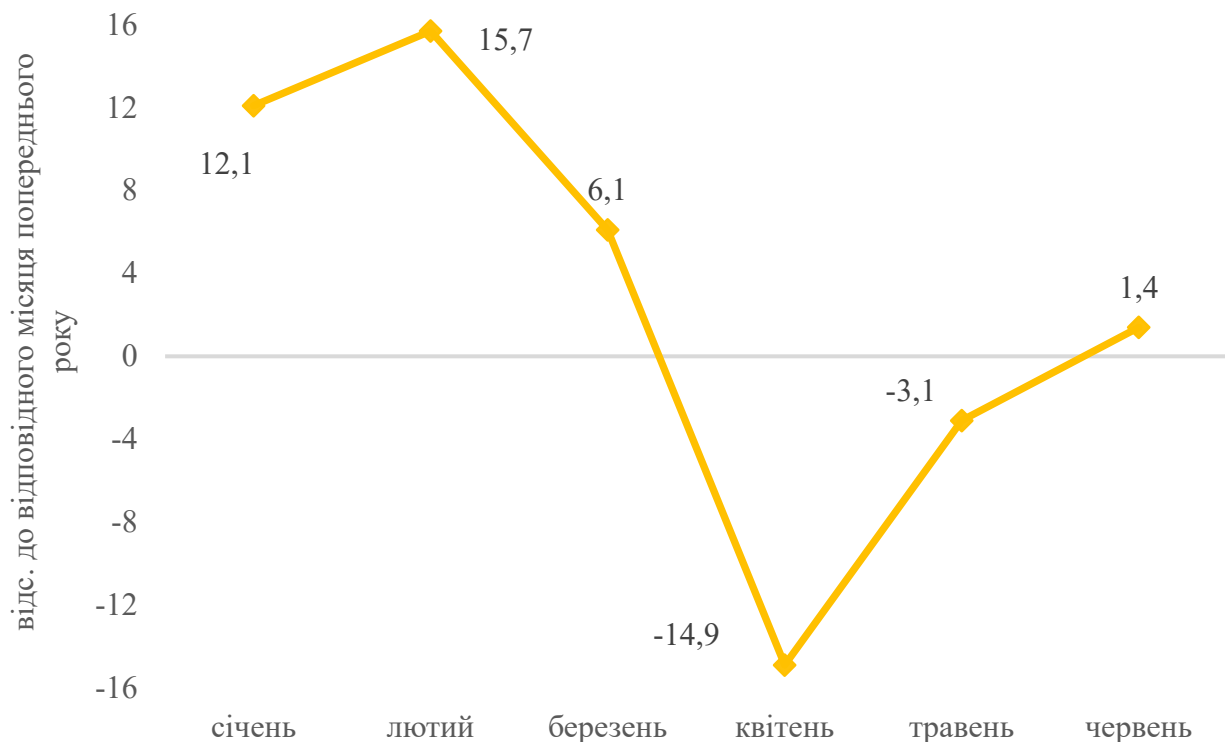
падіння світових цін на чорні метали, експорт цієї продукції у першому півріччі 2020 року, порівняно з відповідним періодом попереднього року, за даними ДМС, скоротився на 18,6 відсотка.

Загалом вартісний обсяг експорту товарів, за даними НБУ, зменшився на 6,1 відсотка. У січні – червні 2020 року, порівняно з першим півріччям попереднього року, експорт до країн Європейського Союзу скоротився на 17,0 відс., тоді як до країн Азії – зріс на 15,8 відс., при цьому експорт до Китаю, за даними ДМС, збільшився на 92,6 відс., насамперед залізної руди, соняшникової олії, кукурудзи й оброблених лісоматеріалів. Як наслідок, у загальному обсязі експорту товарів частка експорту до країн ЄС зменшилася до 33,2 відс., країн Азії – збільшилася до 39,0 відсотка.

Обсяг будівельних робіт зменшився на 5,5 відс., найбільше у будівництві житлових будівель – на 19,4 відсотка.

Водночас оборот роздрібної торгівлі у січні – червні цього року, порівняно з відповідним періодом попереднього року, збільшився на 3,0 відсотка. При цьому у квітні і травні такий оборот скорочувався.

Діаграма 3. Приріст (зниження) обороту роздрібної торгівлі у першому півріччі 2020 року

В умовах скорочення виробництва товарів (робіт, послуг) і робочих місць зросла заборгованість із виплати заробітної плати. Упродовж січня – червня цього року прострочена заборгованість із виплати заробітної плати збільшилася на 3,7 відс. і на 01.07.2020 становила 3 146,4 млн грн, із яких 1 942,7 млн грн, або 61,7 відс., – перед працівниками економічно активних підприємств. При цьому борг працівникам установ (організацій) охорони здоров'я збільшився на 96,3 відс., освіти – на 43,6 відс., науки – на 24,0 відсотка.

1.2. У першому півріччі цього року відмінність фактичного середнього обмінного курсу гривні від прогнозного призвела, за оцінкою Рахункової палати, до недоотримання 25,5 млрд грн доходів державного бюджету і водночас до зменшення витрат на погашення й обслуговування боргу та деяких інших видатків на 13,7 млрд гривень.

У січні – червні 2020 року середній обмінний курс гривні до долара США становив 25,98 грн за дол. США, до євро – 28,6 грн за євро, тоді як визначення окремих показників державного бюджету на цей рік здійснено з урахуванням обмінного курсу 30,0 і 33,6 грн за дол. США і євро відповідно.

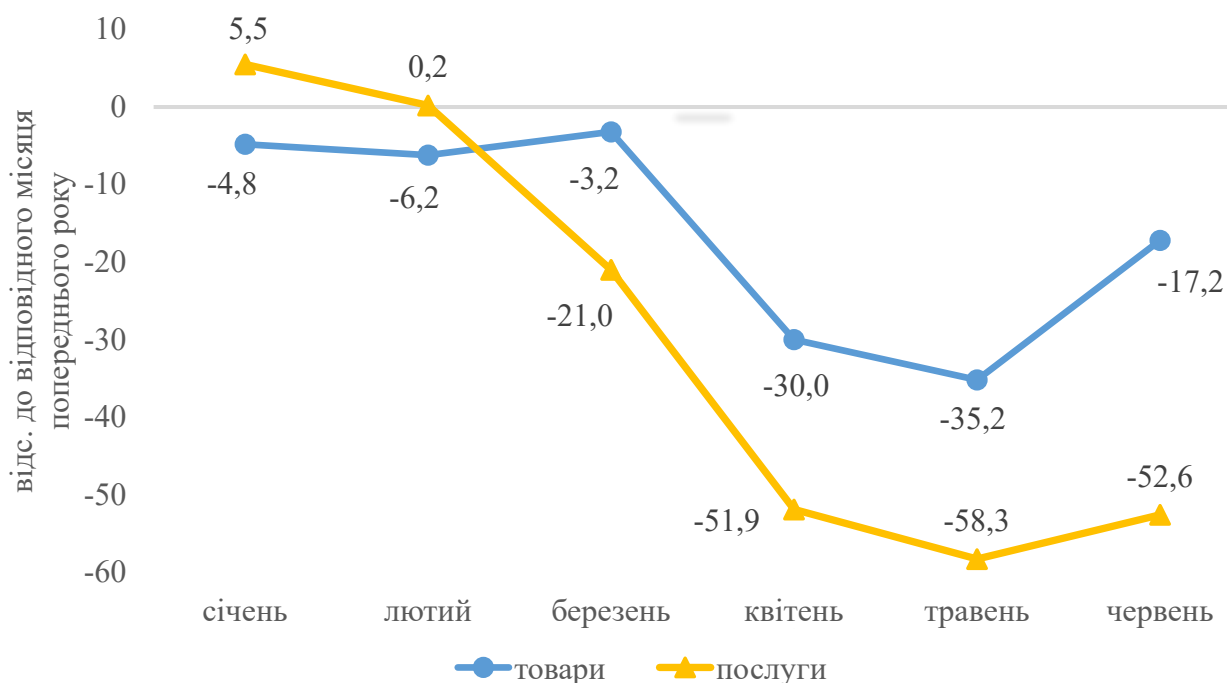
З використанням офіційного курсу гривні до долара США і євро у звітному періоді обчислювалося 31,1 відс. доходів державного бюджету і визначалися витрати державного бюджету на погашення зовнішнього і частини внутрішнього боргу, номінованого в іноземній валюті, деякі видатки державного бюджету із сумарною часткою 14,2 відс. витрат державного бюджету.

Зміцнення гривні до іноземних валют створює умови для втрати зовнішніх ринків вітчизняними підприємствами-виробниками та їх витіснення з окремих внутрішніх ринків внаслідок зростання імпорту. Так, експорт українського масла вершкового і молока знизився на 42,9 і 22,8 відс. відповідно. Водночас суттєво зріс імпорт масла, молока і сирів, а також овочів, насамперед картоплі. Зокрема, ввезення вершкового масла у січні – червні цього року, порівняно з тим же періодом попереднього року, за даними ДМС, збільшилося у 7,7 раза, молока – у 5,0 раза. Витіснення вітчизняної молочної продукції імпортною, насамперед європейською (переважно польською), пов'язано з більш конкурентними цінами цих молокопродуктів на внутрішньому ринку. У результаті частка продовольчих товарів, вироблених на території України, у загальному обсязі продажу підприємствами роздрібною торгівлі зменшилася з 79,3 відс. у першому кварталі 2019 року до 78,1 відс. у відповідному періоді цього року.

1.3. Більше від прогнозного скорочення імпорту товарів і послуг у першому півріччі цього року, порівняно з першим півріччям попереднього року, призвело, за оцінкою Рахункової палати, до недонадходження 13,7 млрд грн доходів державного бюджету.

За попередніми даними НБУ, вартісний обсяг імпорту товарів у першому півріччі цього року, порівняно з відповідним періодом 2019 року, знизився на 16,6 відс., найбільше вугілля, нафти і нафтопродуктів, чорних металів і легкових автомобілів. При цьому вартісний обсяг імпорту послуг скоротився на 31,7 відсотка. Зниження імпорту послуг відбулося за рахунок скорочення витрат громадян України, які подорожували за кордон. Найбільш значне падіння імпорту товарів і послуг зафіксовано у квітні і травні звітного періоду.

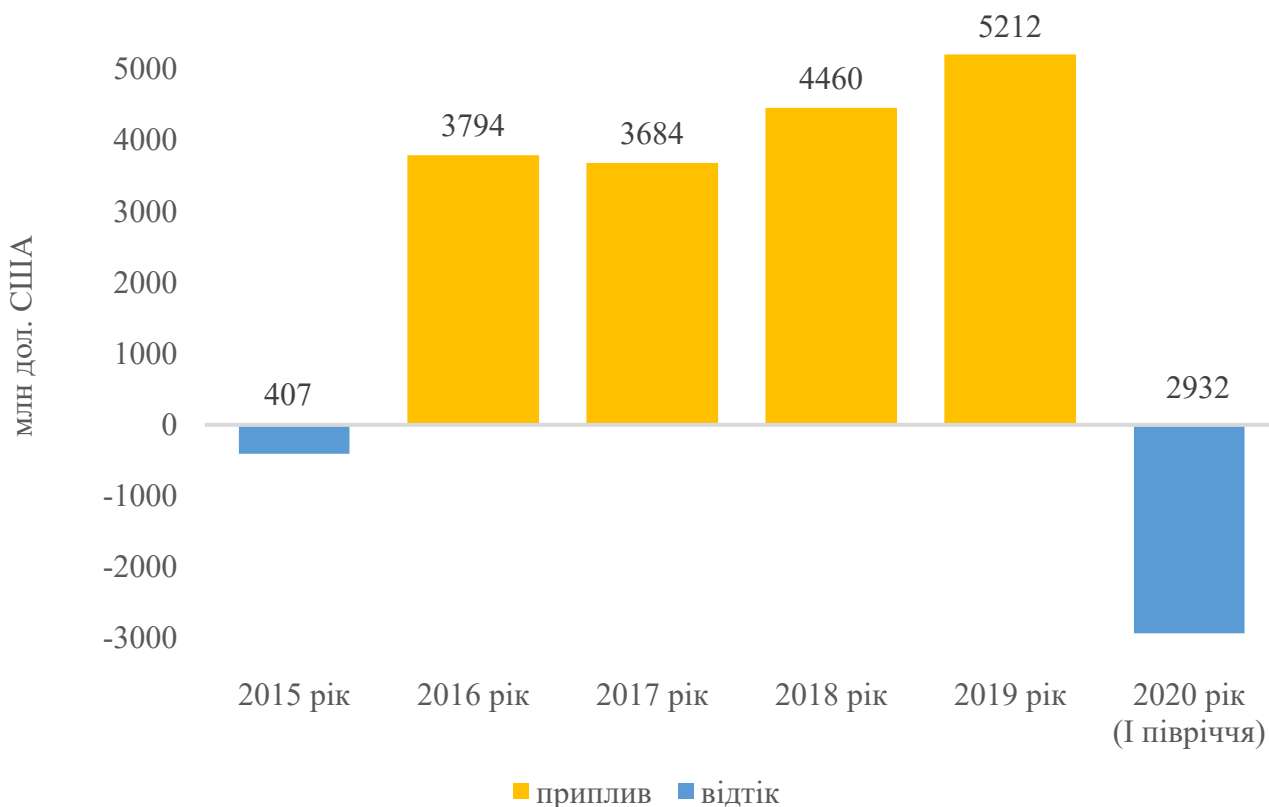
Діаграма 4. Приріст (зниження) імпорту товарів і послуг у першому півріччі 2020 року

1.4. У звітному періоді зафіксовано чистий відтік прямих іноземних інвестицій, при цьому приватні грошові перекази заробітчан в Україну знизилися. Це є додатковим ризиком недосягнення відновлення економічного зростання в наступних періодах.

За попередніми даними НБУ, у січні – червні цього року чистий відтік прямих іноземних інвестицій становив 2,9 млрд дол. США за рахунок вилучення реінвестованих доходів на суму 3,3 млрд дол. США. Водночас у відповідному періоді попереднього року чистий приплив становив 2,3 млрд дол. США, з них 1,4 млрд дол. США – реінвестування доходів.

Діаграма 5. Чистий відтік прямих іноземних інвестицій у 2020 році зафіксовано вперше з 2015 року¹

За даними НБУ, приватні грошові перекази в Україну, які здійснюються як офіційними каналами (через банки, міжнародні системи грошових переказів, поштові відділення), так і неофіційними (передача готівки і матеріальних цінностей), у першому півріччі цього року становили 5 365 млн дол. США, або на 3,8 відс. менше, ніж у відповідному періоді 2019 року. При цьому у другому кварталі, порівняно з відповідним періодом попереднього року, обсяг таких грошових переказів скоротився на 15,3 відсотка.

При збільшенні з початку року залишків залучених банками депозитів на 111,3 млрд грн, або 10,4 відс., залишки кредитів зросли на 20,2 млрд грн, або 2,1 відс., за рахунок збільшення кредитів в іноземній валюті – на 26,9 млрд грн, або 7,5 відс., внаслідок девальвації гривні. Отже, фактично кредитування зменшилося, що стримувало розвиток економіки.

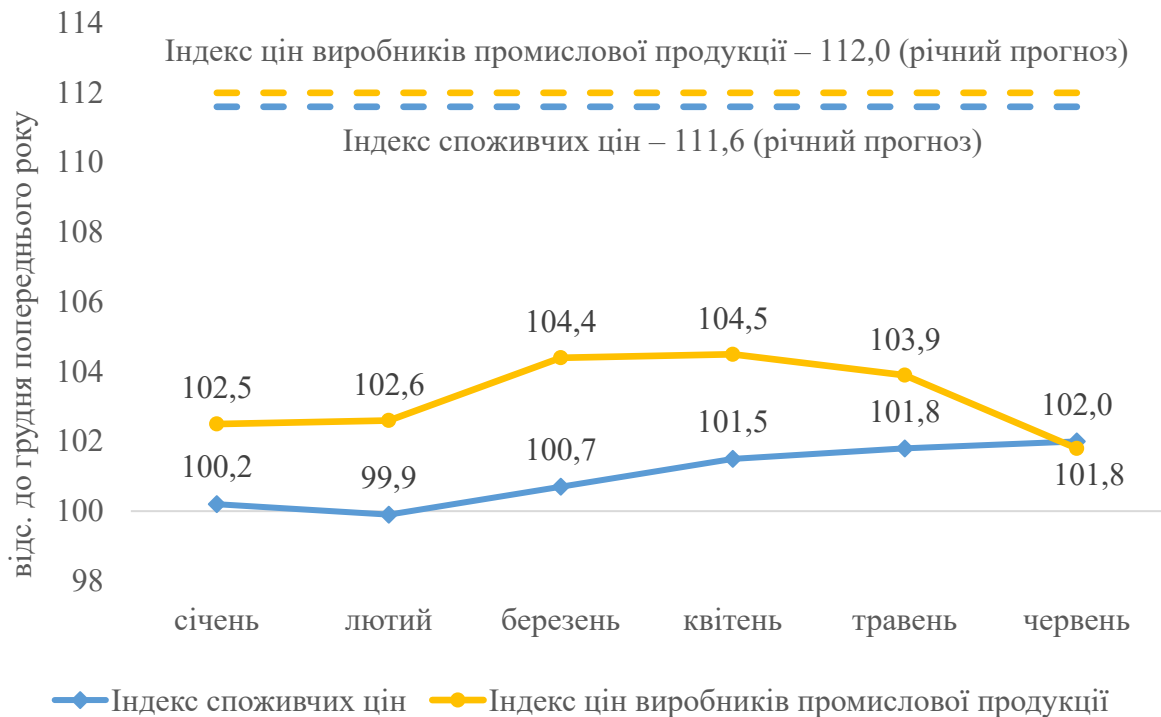
¹ У 2020 році НБУ змінив методологію формування платіжного балансу з метою удосконалення статистики прямих іноземних інвестицій за рахунок обліку реінвестованих доходів (частка доходів прямих іноземних інвесторів у нерозподіленому прибутку підприємств) суб'єктів господарювання нефінансового сектору. Дані платіжного балансу за новою методологією переглянуто за період з 2015 року.

1.5. Споживчі ціни в червні цього року до грудня попереднього року, за даними Держстату, зросли на 2,0 відс., ціни виробників промислової продукції – на 1,8 відс. при річному прогнозі 11,6 і 12,0 відсотка. Значно нижчі темпи зростання цін від врахованих при затвердженні державного бюджету на 2020 рік є одним із чинників невиконання плану на звітний період окремих податків державного бюджету, частка яких у загальному обсязі доходів становить 40 відсотків.

У січні – червні цього року інфляцію визначили здороження продуктів харчування, частка яких у споживчих витратах населення становить майже половину, і підвищення регульованих державою тарифів на окремі житлово-комунальні і транспортні послуги.

Ціни на продукти харчування підвищилися на 4,5 відс., насамперед на фрукти – на 50,4 відсотка. Значно здорожчали водопостачання – на 18,5 відс., водовідведення – на 16,5 відс., послуги залізничного пасажирського транспорту – на 11,4 відсотка. При цьому подешевшали природний газ, гаряча вода й опалення, бензин і дизельне паливо, яйця. Зокрема, здешевлення природного газу для населення на 40,2 відс. зумовлено зниженням ціни на цей енергоносіє на зовнішніх ринках.

Діаграма 6. Стримуючим чинником прискорення інфляції в наступних періодах є уповільнення зростання цін виробників промислової продукції

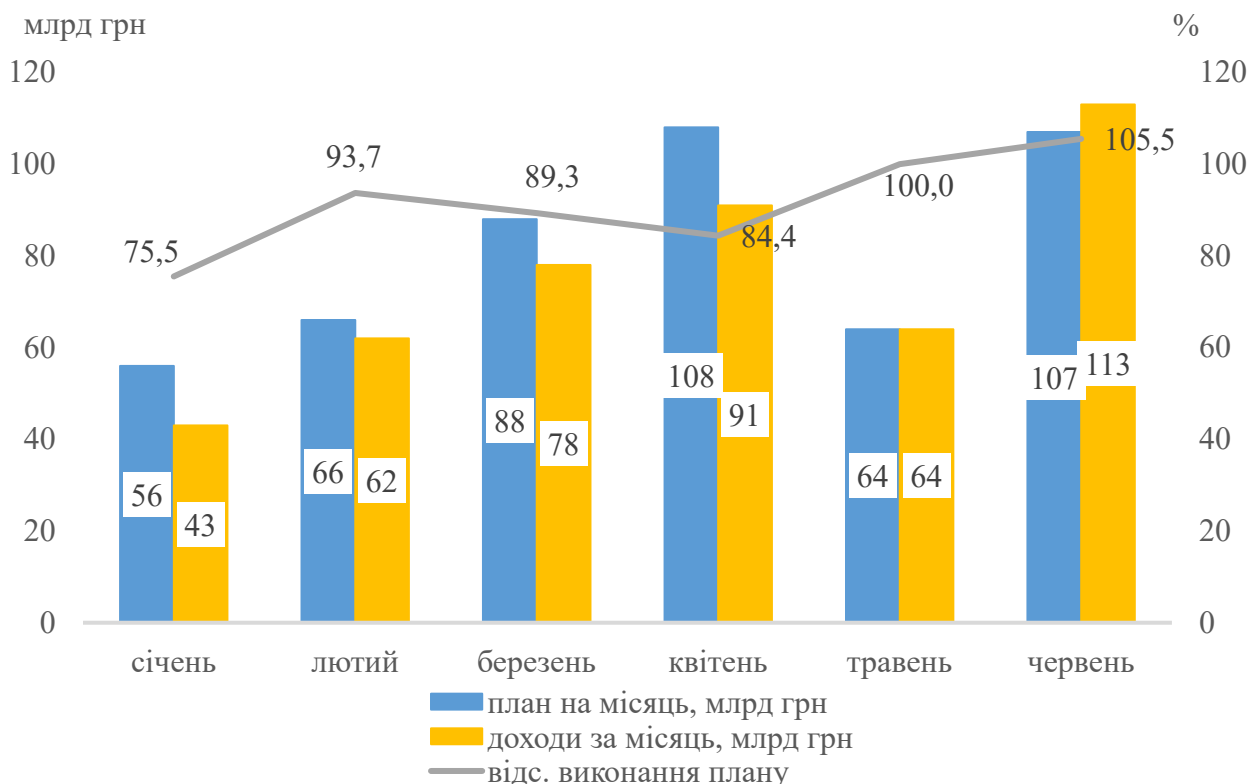
II. Доходи державного бюджету

2.1. Доходи державного бюджету у першому півріччі 2020 року становили 519 млрд грн, або 52,3 відс. плану на рік (993 млрд грн), у тому числі загального фонду – 451 млрд грн, або 52,7 відс. (855 млрд грн), спеціального – 68 млрд грн, або 49,8 відс. (138 млрд гривень).

Рівень виконання у звітному періоді доходів державного бюджету на 2020 рік на 4,7 відс. пункту вищий від середньої частки доходів у січні – червні в річній сумі у 2015 – 2019 роках (47,6 відсотка). При цьому встановлені в Законі доходи державного бюджету в сумі 1 трлн 96 млрд грн зменшено відповідно до Закону зі змінами, внесеними Законом України від 13.04.2020 № 553 „Про внесення змін до Закону України „Про Державний бюджет України на 2020 рік”, на 120 млрд грн, або 10,9 відс., – до 976 млрд гривень.

З урахуванням законодавчих змін у частині зменшення доходів внесено зміни до помісячного розпису доходів загального фонду Державного бюджету України на 2020 рік із травня, що вплинуло на показники виконання плану на перше півріччя.

Діаграма 7. Виконання помісячного розпису доходів загального фонду у січні – червні 2020 року

Виконання плану доходів державного бюджету в першому півріччі 2020 року наведено в додатку 2.

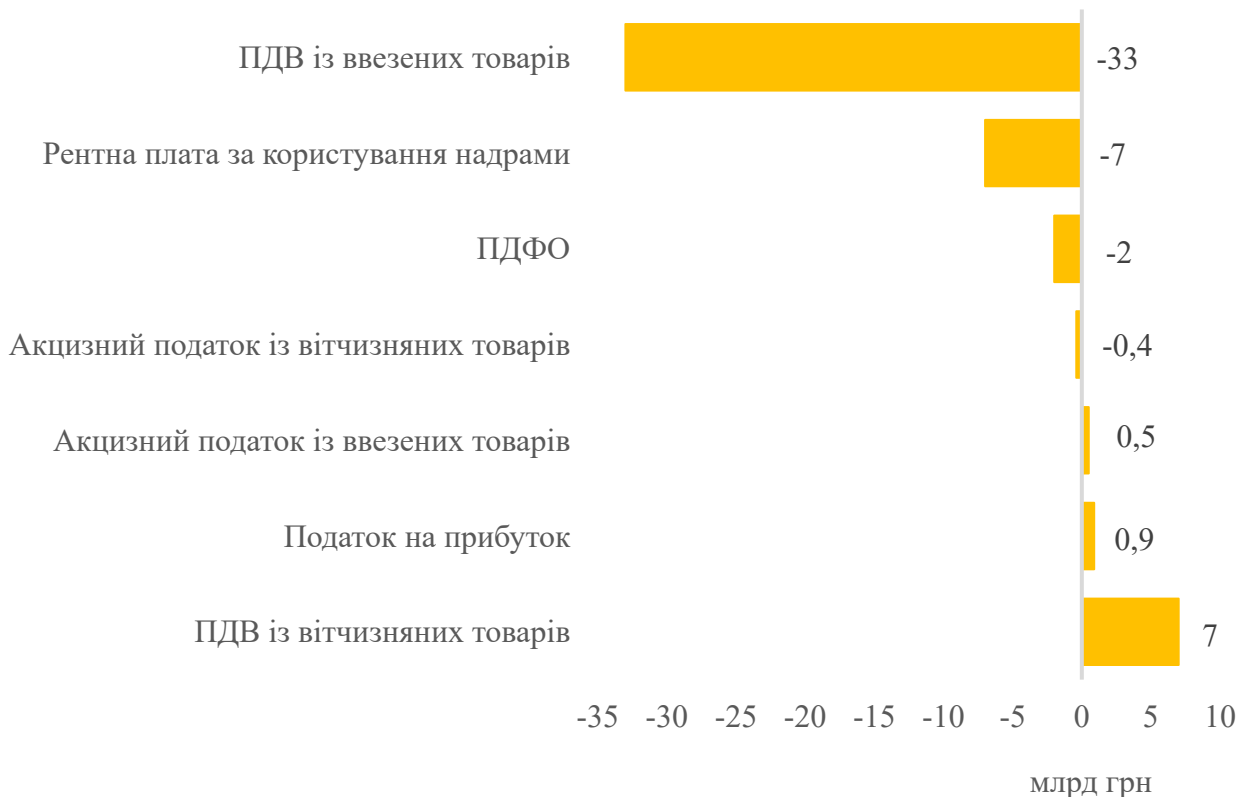
За даними ДПС, податковий борг платників податків перед державним бюджетом на 01.07.2020 становив 106 млрд грн і з початку цього року збільшився на 0,7 млрд грн, або 0,7 відсотка.

У першому півріччі списано 4,6 млрд грн податкового боргу платників податків, або 4,3 відс. обсягу на початок року, що на 2,8 млрд грн, або в 2,6 раза, більше, ніж у відповідному періоді попереднього року. Сума чинних на 01.07.2020 розстрочених і відстрочених грошових зобов'язань (податкового боргу) становила 2,0 млрд грн, що на 0,2 млрд грн, або 8,1 відс., менше, ніж на початок року.

2.2. За умови внесення змін до Закону і зменшення на 19 млрд грн планового показника, доходи загального фонду державного бюджету у першому півріччі не виконано на 38 млрд грн, або 7,8 відс., із них за платежами, адміністрування яких здійснює ДМС, – на 34 млрд грн, або 21,4 відс., ДПС – на 1,7 млрд грн, або 0,6 відсотка.

2.2.1. Невиконання планових показників окремих доходів загального фонду спричинено, зокрема, невідповідністю фактичних макропоказників прогнозним, що враховані у розрахунках доходів державного бюджету.

Діаграма 8. Виконання плану на перше півріччя 2020 року окремих податків

Загалом невиконання запланованих на перше півріччя 2020 року показників окремих доходів загального фонду державного бюджету, з урахуванням внесених змін, становило 49 млрд гривень. Водночас перевиконання плану на звітний період показників окремих доходів загального фонду державного бюджету загалом становило 11 млрд гривень.

Зокрема, план надходжень ПДВ із ввезених на митну територію України товарів не виконано на 33 млрд грн, або 22,3 відс., що зумовлено насамперед тим, що у розрахунках прогнозу обсягу доходів державного бюджету на 2020 рік з урахуванням змін враховано прогнозовані на рік:

- середній офіційний курс 30,0 грн за дол. США, тоді як у січні – червні середній офіційний курс становив 25,98 грн за дол. США, що спричинило, за оцінкою Рахункової палати, невиконання планового показника ПДВ із ввезених на митну територію України товарів на звітний період на 18 млрд грн;

- зменшення імпорту товарів на 9,1 відс., тоді як у січні – червні зменшення становило 16,6 відс., що спричинило, за оцінкою Рахункової палати, недонадходження 10 млрд грн цього податку.

Плановий показник рентної плати за користування надрами не виконано на 7 млрд грн, або 39,1 відс., насамперед у частині рентної плати для видобування природного газу – на 6 млрд грн, або 47,0 відс., що спричинено:

- нижчою від врахованої у розрахунку прогнозу цих надходжень на 2020 рік ціною природного газу для забезпечення побутових споживачів і виробників теплової енергії у січні – червні цього року на 15,8 відс.;

- міцнішим, порівняно з прогнозним на 2020 рік, середнім за січень – червень цього року обмінним курсом гривні до дол. США на 13,4 відс.;

- зменшенням видобутку природного газу у січні – червні цього року, порівняно з відповідним періодом попереднього року, на 3,3 відс., тоді як у розрахунку прогнозу цих надходжень на 2020 рік передбачено його зростання, порівняно з 2019 роком, на 3,9 відсотка.

Податок та збір на доходи фізичних осіб у звітному періоді на 2 млрд грн, або 3,9 відс., є меншим запланованого показника, що зумовлено введенням карантинних обмежень, внаслідок яких, починаючи з березня цього року, скоротилася кількість робочих місць. Так, при прогнозній на 2020 рік середньообліковій кількості штатних працівників 7 443 тис. у червні їх налічувалося 7 299,7 тис., або на 2,4 відс. менше, ніж у січні (7 476 тисяч).

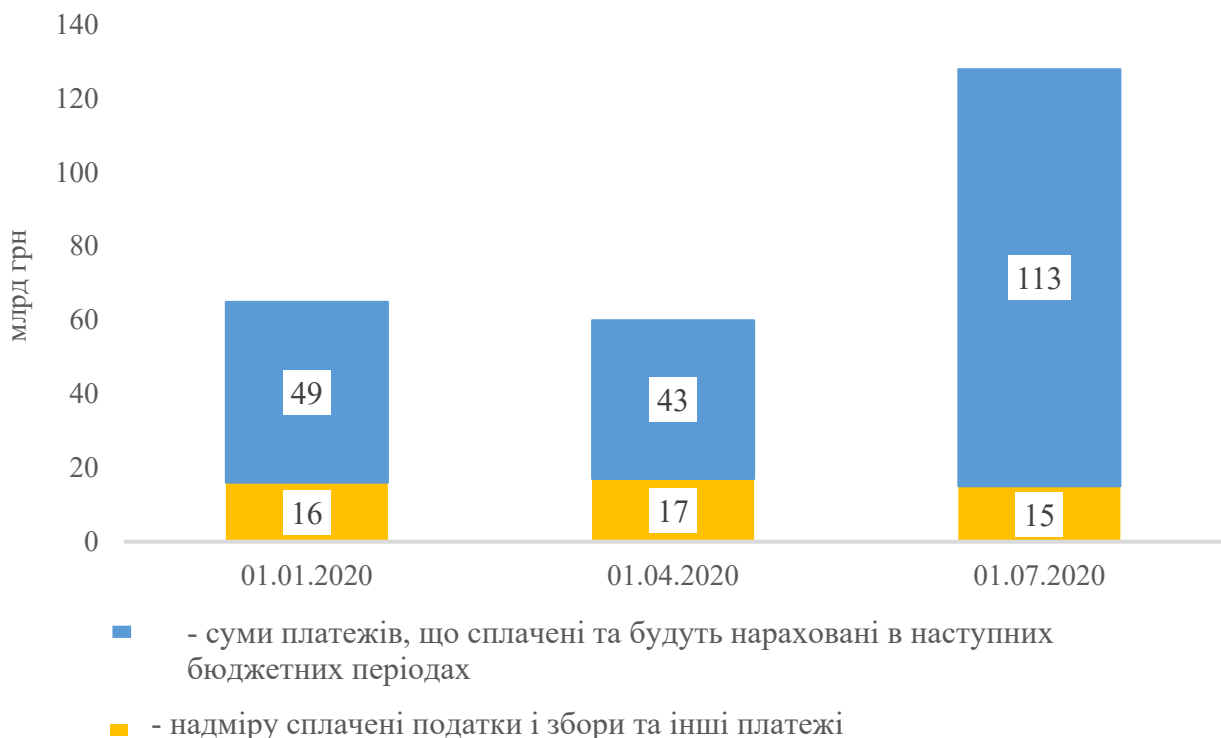
Надходження акцизного податку з вироблених в Україні підакцизних товарів (продукції) у першому півріччі менше плану на 0,4 млрд грн, або 1,3 відс., за рахунок податку з виробленої в Україні електроенергії, плановий показник якого не виконано на 1,5 млрд грн, або 54,1 відсотка. При цьому у прогнозному розрахунку

таких надходжень на 2020 рік враховано зменшення обсягу реалізації на 7,2 відс., але фактично у січні – травні обсяг реалізованої електроенергії менший, порівняно з відповідним періодом попереднього року, на 8,3 відс., що свідчить про прорахунки при плануванні цих доходів.

2.2.2. Переплата податків, зборів та інших платежів до державного бюджету з початку цього року збільшилась удвічі за рахунок сплачених до державного бюджету господарськими товариствами дивідендів на державну частку.

Переплата податків, зборів та інших платежів до державного бюджету з початку цього року загалом зросла на 62,8 млрд грн – до 128 млрд грн за рахунок платежів, що сплачені до державного бюджету і будуть нараховані в наступному звітному періоді, які збільшилися на 63,3 млрд грн, або в 2,3 раза, – до 113 млрд гривень.

Діаграма 9. Збільшення переплати податків, зборів та інших платежів до державного бюджету у першому півріччі 2020 року

Зокрема, відповідно до інформації ДПС, сплачені у першому півріччі цього року до державного бюджету і будуть нараховані в наступному звітному періоді дивіденди (дохід), нараховані на акції (частки) господарських товариств, у статутних капіталах яких є державна власність, у сумі 65 млрд грн, із них 61 млрд грн перераховано до загального фонду.

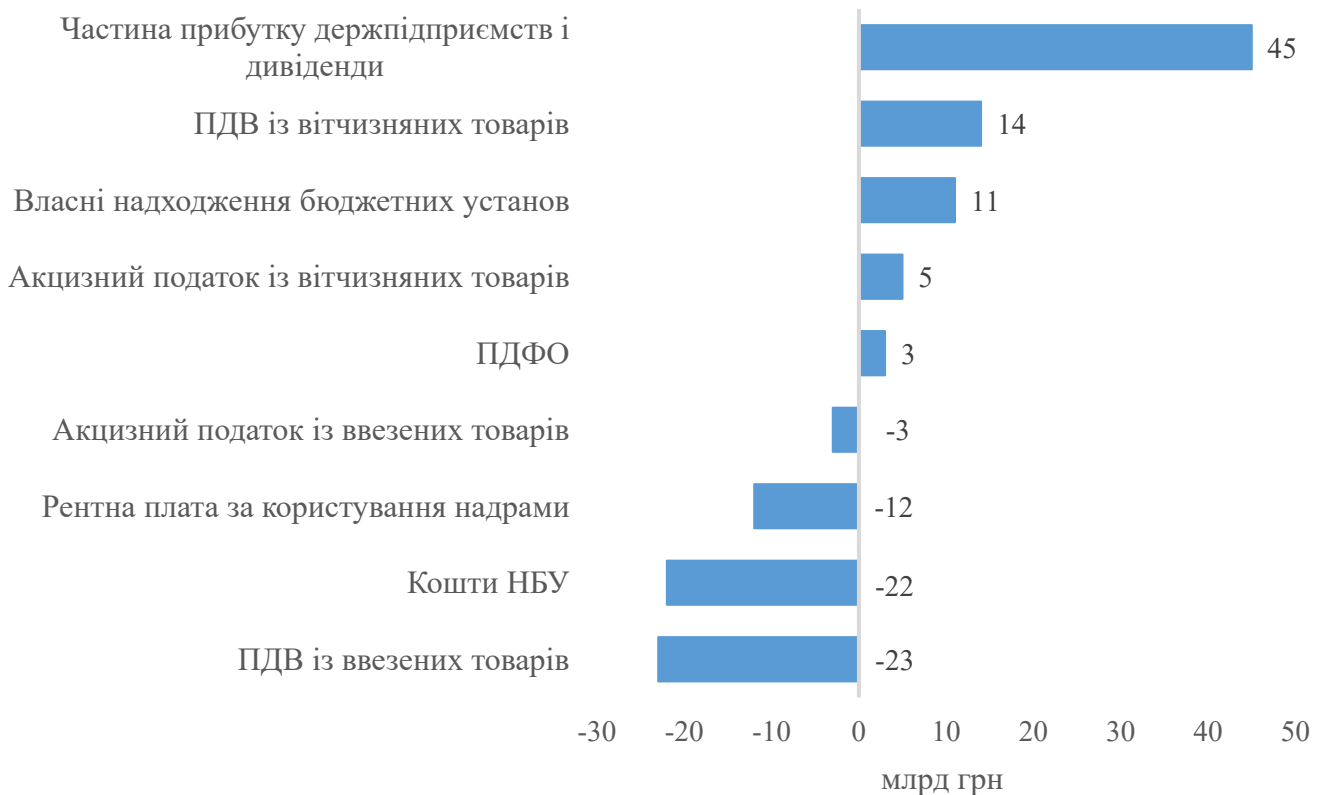
2.2.3. При запланованому на 2020 рік збільшенні бюджетного відшкодування ПДВ на 9,3 відс., у першому півріччі платникам відшкодовано на 10,3 відс. менше, ніж у відповідному періоді попереднього року, що, зокрема, сприяло перевиконанню запланованого на перше півріччя показника надходжень ПДВ із вироблених в Україні товарів (робіт, послуг) із урахуванням бюджетного відшкодування.

У січні – червні 2020 року платникам ПДВ відшкодовано 75 млрд грн, що на 8,7 млрд грн, менше, ніж у відповідному періоді попереднього року, і зумовлено, зокрема, зменшенням заявлених до відшкодування сум. Так, протягом першого півріччя цього року платники ПДВ задекларували до відшкодування на поточний рахунок 63 млрд грн, що на 11 млрд грн, або 14,5 відс., менше, ніж у першому півріччі попереднього року, при зменшенні експорту товарів на 6,1 відсотка.

При цьому залишок невідшкодованого платникам ПДВ, порівняно з обсягом на 1 січня 2020 року, зменшився на 12 млрд грн, або 45,1 відсотка.

2.3. Доходи державного бюджету у першому півріччі цього року, порівняно з відповідним періодом попереднього року, збільшилися на 12,5 млрд грн, або 2,5 відс., у тому числі доходи загального фонду – на 2,5 млрд грн, або 0,6 відс., спеціального – на 10,0 млрд грн, або 17,1 відсотка.

Діаграма 10. Збільшення (зменшення) окремих доходів державного бюджету в першому півріччі 2020 року, порівняно з першим півріччям 2019 року

Найбільше у першому півріччі цього року, порівняно з відповідним періодом попереднього року, зросли надходження частини чистого прибутку (доходу) державних унітарних підприємств та їх об'єднань, що вилючається до відповідного бюджету, та дивідендів (доходу), нарахованих на акції (частки) господарських товариств, у статутних капіталах яких є державна власність, – на 45 млрд грн, або у 2,9 раза, насамперед за рахунок перерахування АТ НАК „Нафтогаз України” до державного бюджету більше, порівняно з відповідним періодом попереднього року, на 36 млрд грн, або у 9,7 раза, коштів.

Надходження ПДВ із вироблених в Україні товарів (робіт, послуг) із урахуванням бюджетного відшкодування у січні – червні цього року, порівняно з відповідним періодом попереднього року, збільшилися на 14 млрд грн, або 39,2 відс., у тому числі за рахунок зменшення у звітному періоді відшкодування платникам ПДВ на 8,7 млрд грн, або 10,3 відсотка. Водночас без урахування відшкодованих сум надходження цього податку зросли на 5,0 млрд грн, або 4,2 відсотка.

Власні надходження бюджетних установ збільшилися у звітному періоді, порівняно з відповідним періодом попереднього року, на 11 млрд грн, або 55,3 відс., за рахунок надходжень з інших джерел власних надходжень бюджетних установ (благодійні внески, гранти та дарунки, а також надходження, що отримують бюджетні установи від підприємств, організацій, фізичних осіб, інших бюджетних установ для виконання цільових заходів).

Акцизний податок із вироблених в Україні підакцизних товарів (продукції) у першому півріччі цього року, порівняно з першим півріччям попереднього року, збільшився на 5 млрд грн, або 15,0 відс., за рахунок податку з тютюнових виробів, надходження якого зросли на 5,9 млрд грн, або 33,8 відс., що спричинено, за умови зменшення реалізації сигарет у звітному періоді на 11,4 відс., підвищенням на 30,8 відс. ставок податку відповідно до Закону України від 07.12.2017 № 2245 „Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких законодавчих актів України щодо забезпечення збалансованості бюджетних надходжень у 2018 році”.

Надходження ПДФО у січні – червні 2020 року, порівняно з відповідним періодом попереднього року, збільшилися загалом на 3,0 млрд грн, або 5,9 відс., зокрема, за оцінкою Рахункової палати, на 2,2 млрд грн за рахунок зростання середньомісячної заробітної плати на 9,0 відсотка.

Водночас ПДВ із ввезених на митну територію України товарів зменшився у звітному періоді, порівняно з відповідним періодом 2019 року, на 23 млрд грн, або 16,7 відс., за рахунок зменшення імпорту товарів у січні – червні на 16,6 відс. і ревальвації гривні до долара США на 3,5 відсотка.

У першому півріччі цього року НБУ відповідно до Закону України „Про Національний банк України” перерахував до державного бюджету частину

прибутку до розподілу за попередній рік у сумі, що на 22 млрд грн, або 34,2 відс., менша, ніж у відповідному періоді 2019 року.

Надходження рентної плати за користування надрами у першому півріччі цього року, порівняно з відповідним періодом попереднього року, зменшились на 12 млрд грн, або 51,5 відс., за рахунок насамперед рентної плати за користування надрами для видобування природного газу, що зумовлено:

- зниженням митної вартості імпортного природного газу, що встановилась у процесі митного оформлення під час ввезення на територію України, яку платники рентної плати, що постачають природний газ для промислових споживачів, враховують при визначенні податкових зобов'язань, на 46,8 відс.;

- ревальвацією гривні до долара США на 3,5 відс.;

- зменшенням видобутку природного газу на 3,3 відсотка.

Акцизний податок із ввезених на митну територію України підакцизних товарів (продукції) у першому півріччі, порівняно з відповідним періодом попереднього року, зменшився на 3 млрд грн, або 11,8 відс., насамперед за рахунок податку на транспортні засоби, ввезені на митну територію України та поміщені в митні режими транзиту або тимчасового ввезення з 1 січня 2015 року до дня набрання чинності Законом України від 08.11.2018 № 2611 „Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо оподаткування акцизним податком легкових транспортних засобів”. Якщо у січні – червні 2019 року такі надходження становили 4,0 млрд грн, то у звітному періоді – тільки 1 млн гривень.

2.4. У звітах про проведені Рахунковою палатою у першому півріччі 2020 року контрольні заходи зазначається про проблеми при наданні окремих податкових пільг і здійсненні відповідного контролю, що впливало на виконання державного бюджету.

Зокрема, аудитом встановлено, що надання державної підтримки підприємствам і організаціям, заснованим громадянськими об'єднаннями осіб з інвалідністю, у формі податкових пільг з ПДВ і податку на прибуток не забезпечило збільшення робочих місць для осіб з інвалідністю.

За інформацією ДПС, загальна сума отриманих пільг з податку на прибуток і ПДВ підприємствами й організаціями, що засновані громадянськими об'єднаннями осіб з інвалідністю, в 2019 році становила 838,7 млн гривень. При цьому кількість працюючих осіб з інвалідністю на таких підприємствах щороку зменшується, зайнятість їх є неповною, заробітна плата – низька і в окремих випадках виплачується несвоєчасно.

Так, стандартами Міжнародної організації праці передбачено працевлаштування 50 відс. загальної чисельності осіб з інвалідністю в країні, тобто в Україні мали б працювати не менше 1,3 млн з 2,7 млн осіб.

Державною цільовою програмою „Національний план дій реалізації Конвенції про права осіб з інвалідністю” на період до 2020 року, затвердженою постановою КМУ від 01.08.2012 № 706, передбачено забезпечити зростання чисельності осіб з інвалідністю, які провадять трудову діяльність, до 750,3 тис. у 2018 році та до 794,6 тис. у 2020 році (щороку – на 14-15 тис. осіб), проте цього показника не досягнуто. За даними Мінсоцполітики, на початок 2018 року працевлаштовано 670,2 тис. осіб з інвалідністю.

Як засвідчили результати проведеного Рахунковою палатою аналізу за 2017–2018 роки і січень – вересень 2019 року, мета запровадження в Україні пільг з оподаткування гуманітарної допомоги і преференцій при здійсненні митного оформлення цієї допомоги, які мали сприяти вирішенню гуманітарних проблем, не досягнута. Значними виявилися ризики ненадходження частини цієї гуманітарної допомоги до громадян, які її потребували, а реалізації через мережі магазинів секонд-хенд.

Так, за інформацією ДМС, в Україну за цей період ввезено 64,4 тис. тонн гуманітарної допомоги, з яких 48 відс. становив вживаний одяг. Аудиторами встановлено непоодинокі випадки недотримання Мінсоцполітики, окремими місцевими органами виконавчої влади, а також створеними при них робочими групами з питань визнання гуманітарної допомоги, вимог законодавства при прийнятті рішень про визнання вантажів, коштів, легкових автомобілів гуманітарною допомогою. Так, набувачами гуманітарної допомоги визначалися сільські ради, які систематично отримували значну кількість вживаного одягу і взуття, при цьому населення сіл було малочисельним, відомостей про кінцевих споживачів гуманітарних вантажів здебільшого немає. Окремі сільські ради отримували протягом кварталу по 30-40 кг вживаного одягу і взуття на кожного мешканця.

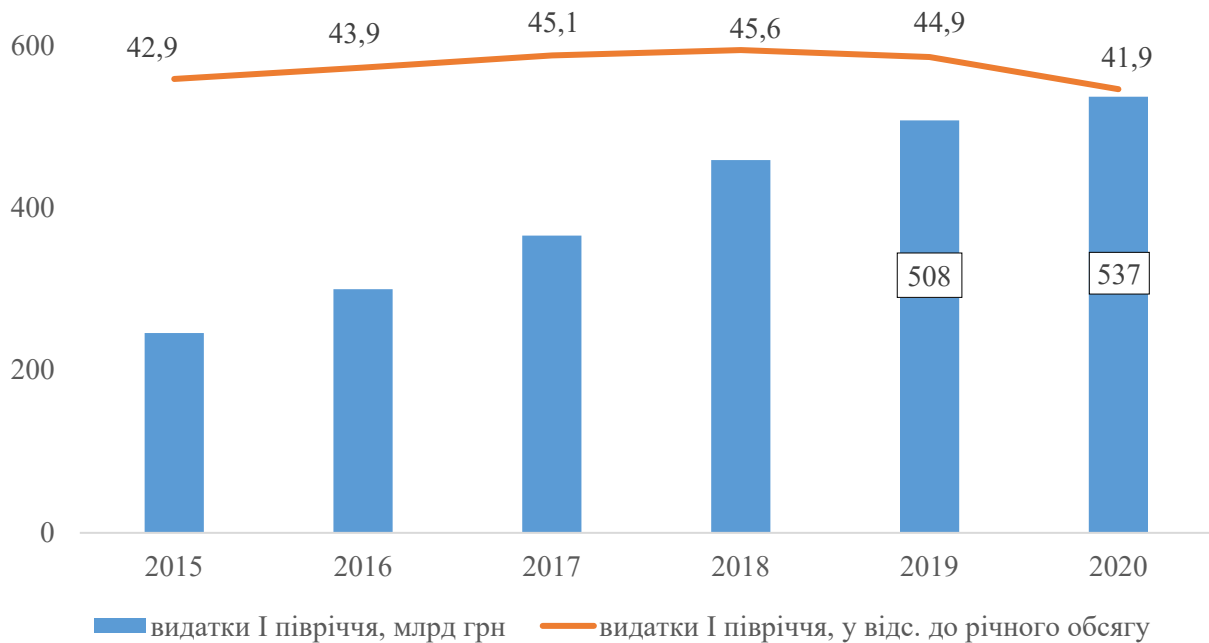
Більше 20 відс. вживаного одягу ввозили в Україну п'ять отримувачів гуманітарної допомоги, що є благодійними фондами й організаціями, які порушували вимоги законодавства щодо звітування про отриману гуманітарну допомогу.

III. Видатки державного бюджету та кредитування

3.1. Видатки державного бюджету у січні – червні цього року становили 537 млрд грн, або 41,9 відс. плану на рік. При цьому видатки загального фонду на 51 млрд грн, або 9,5 відс., менші плану звітного періоду. Це є наслідком недотримання учасниками бюджетного процесу вимог бюджетного законодавства, зволікання з прийняттям управлінських рішень і прорахунків при плануванні.

Рівень проведення у січні – червні видатків державного бюджету на 2020 рік менший на 2,6 відс. пункту від середньої частки видатків першого півріччя в річному обсязі у 2015 – 2019 роках.

Діаграма 11. Видатки державного бюджету у першому півріччі 2015 – 2020 років

Інформацію про виконання плану видатків державного бюджету в січні – червні 2020 року за функціональною класифікацією видатків і кредитування бюджету наведено в додатку 3.

Основними причинами проведення видатків у менших обсягах стали:

- недотримання ГРБК вимог БКУ щодо термінів затвердження паспортів бюджетних програм;
- проведення видатків на здійснення державних програм соціального захисту населення в межах фактичних зобов'язань;
- економія видатків на обслуговування державного боргу;
- прорахунки при плануванні надходжень і видатків спеціального фонду;

- незавершення процедур закупівель.

Зокрема, на обслуговування державного боргу видатки на 7 млрд грн, або 10,3 відс., менші плану на звітний період. Економії цих видатків, зокрема, сприяв міцніший, порівняно з врахованим у Законі, середній у січні – червні 2020 року обмінний курс гривні до іноземних валют.

За бюджетними програмами МОЗ проведено видатків менше плану на звітний період, зокрема, на:

- реалізацію програми державних гарантій медичного обслуговування населення – на 2,2 млрд грн, або 7,9 відс., що спричинено спрямуванням коштів у межах фактичних зобов'язань;

- забезпечення медичних заходів окремих державних програм і комплексних заходів програмного характеру – на 1,3 млрд грн, або 99,8 відс., що спричинено тривалим здійсненням процедур закупівель медикаментів і лікарських засобів.

Унаслідок насамперед незавершення процедур закупівель видатки за бюджетними програмами Міноборони менші плану на січень – червень, зокрема, на:

- забезпечення діяльності ЗСУ, підготовку кадрів і військ, медичне забезпечення особового складу, ветеранів військової служби та членів їхніх сімей, ветеранів війни – на 2,2 млрд грн, або 5,4 відс.;

- закупівлю, модернізацію та ремонт озброєння, військової техніки, засобів і обладнання – на 1,5 млрд грн, або 26,8 відсотка.

Видатки за бюджетними програмами МВС менші плану на січень – червень, що насамперед спричинено здійсненням видатків на оплату праці з нарахуваннями в менших від запланованих обсягах і незавершенням процедур закупівель, зокрема, на:

- забезпечення діяльності підрозділів, установ і закладів Нацполіції – на 2,9 млрд грн, або 16,7 відс.;

- виконання завдань та функцій Нацгвардії – на 0,7 млрд грн, або 12,7 відсотка.

Видатки за бюджетною програмою Мінсоцполітики на виплату пільг і житлових субсидій громадянам на оплату житлово-комунальних послуг, придбання твердого та рідкого пічного побутового палива і скрапленого газу у грошовій формі на 1,5 млрд грн, або 6,2 відс., менші плану на січень – червень. Це спричинено проведенням видатків у межах фактичних зобов'язань.

Видатки на інвестиційні програми і проекти регіонального розвитку, що реалізуються із ДФРР, на 1,4 млрд грн, або 68,4 відс., менші плану. Це насамперед

спричинено тривалим узгодженням цих програм і проєктів, внесенням змін до переліку інвестиційних програм і проєктів регіонального розвитку розпорядженням КМУ від 13.05.2020 № 543-р. При цьому 30 млн грн коштів ДФРР не розподілені КМУ, що є порушенням встановленого у частині п'ятій статті 24¹ БКУ тримісячного терміну для розподілу коштів. Це посилює ризики неефективного і не у повному обсязі використання коштів ДФРР до кінця року.

Як наслідок, захищені видатки, перелік яких визначено у статті 55 БКУ, становили 94 відс. видатків загального фонду.

3.1.1. У порушення вимог частини восьмої статті 20 БКУ не забезпечено затвердження паспортів бюджетних програм.

За інформацією Мінфіну, отриманою на запит Рахункової палати, на 01.07.2020 із 467 паспортів бюджетних програм, що потребують затвердження у поточному році, ГРБК не подано для погодження паспорти 22-х бюджетних програм, Мінфіном повернуто на доопрацювання ГРБК 11 паспортів.

При цьому на 1 липня 2020 року КМУ не затверджено порядків за 5-ма бюджетними програмами ГРБК і не внесено змін до порядків використання бюджетних коштів за 8-ма бюджетними програмами, визначеними у протокольному рішенні КМУ від 11.12.2019 № 25 як такі, що потребують нормативно-правового врегулювання у 2020 році. Це спричинило незатвердження ГРБК паспортів за цими бюджетними програмами.

За інформацією, розміщеною на офіційному вебсайті Казначейства, на 08.07.2020 ГРБК не подано до Казначейства 35 паспортів бюджетних програм:

- вісім бюджетних програм Міндовкілля;
- шість – МРТОТ;
- по три – Мінекономіки, МОЗ, Мінінфраструктури;
- по дві – Мінрегіон, Мінкультури, Міненерго, ДКАУ;
- по одній – МОН, Мінсоцполітики, Мінфіну, УЗДМ.

Зазначене завадило проведенню окремих видатків, передбачених у помісячному розписі асигнувань державного бюджету та надання кредитів із державного бюджету на січень – червень.

3.1.2. КМУ продовжував приймати рішення про перерозподіли і передачу затверджених у Законі бюджетних призначень, що здебільшого є наслідком прорахунків при формуванні бюджетних програм у проєкті державного бюджету на 2020 рік. При цьому не використовувалися можливості для уточнення цих призначень при ухваленні ВРУ змін до Закону.

У січні – червні цього року КМУ прийняв 12 рішень про перерозподіли і передачу затверджених у Законі призначень ГРБК на загальну суму 3,7 млрд гривень.

Зокрема, КМУ розпорядженням від 17.06.2020 № 665-р зменшив видатки розвитку за бюджетною програмою МВС 1006110 „Будівництво (придбання) житла для осіб рядового і начальницького складу Державної служби України з надзвичайних ситуацій” на 65 млн грн і збільшив на цю суму видатки за бюджетною програмою 1006280 „Забезпечення діяльності сил цивільного захисту”.

У результаті річний обсяг видатків за бюджетною програмою 1006110 на будівництво (придбання) житла для осіб рядового і начальницького складу ДСНС зменшено на 72,2 відсотка. Натомість збільшено видатки за бюджетною програмою 1006280 на придбання техніки й обладнання на заміну морально і фізично застарілих.

При внесенні у квітні змін до Закону видатки розвитку за бюджетними програмами ДСНС не зменшувалися.

Цей перерозподіл є наслідком неналежного планування видатків. При внесенні змін до Закону не використано можливості змінити бюджетні призначення ДСНС.

КМУ розпорядженням від 03.06.2020 № 612-р зменшив видатки за бюджетною програмою Мінекономіки 1201020 „Виконання зобов’язань України за участь у програмі ЄС „Конкурентоспроможність підприємств малого та середнього бізнесу (COSME)” на 4,3 млн грн і збільшив на цю суму видатки за бюджетною програмою 1208010 „Керівництво та управління у сфері експортного контролю”.

Кошти у сумі 4 млн грн за бюджетною програмою 1208010 необхідні для введення в експлуатацію ДСЕК системи електронного ліцензування „Stratlink”, 0,3 млн грн – для оплати комунальних послуг і енергоносіїв.

У пояснювальній записці до проекту цього рішення КМУ, розміщеній на офіційному вебсайті Уряду, зазначено, що з 2017 року за фінансової підтримки американської сторони розпочато розширення функціональних можливостей і впровадження системи експортного ліцензування „Stratlink”. У 2019 році від Європейського Союзу надійшов грант у сумі 883,5 тис. євро, який можливо спрямувати на бюджетну програму 1201020 для часткової сплати внеску України за участь у програмі ЄС „Конкурентоспроможність підприємств малого та середнього бізнесу (COSME)”.

Про додаткову потребу у сумі 0,3 млн грн за бюджетною програмою 1208010 на оплату комунальних послуг та енергоносіїв зазначалося у бюджетному запиті Мінекономіки на 2020 рік, проте не враховано в Законі.

Крім цього, у 2019 році видатки за бюджетною програмою 1201020 зменшено на 2,1 млн грн і перерозподілено на інші бюджетні програми (розпорядження КМУ від 05.07.2019 № 484-р). Мінекономіки зазначало тоді, що економія за цією програмою виникла, зокрема, у зв'язку з курсовою різницею після сплати всіх членських внесків.

Цей перерозподіл є наслідком прорахунків у плануванні видатків.

3.1.3. КМУ і ГРБК не забезпечили належної підготовки рішень про виділення коштів із Фонду COVID-19. Як наслідок, у запланованих обсягах не виконано жодної бюджетної програми, використано тільки чверть передбачених у розписі на звітний період коштів.

Відповідно до Закону зі змінами, внесеними Законом України від 13.04.2020 № 553 „Про внесення змін до Закону України „Про Державний бюджет України на 2020 рік”, створено Фонд COVID-19 на період дії карантину та передбачено видатки за бюджетною програмою Мінфіну 3511380 „Фонд боротьби з гострою респіраторною хворобою COVID-19, спричиненою коронавірусом SARS-CoV-2, та її наслідками” у сумі 64,7 млрд гривень.

Окремі рішення КМУ розширювали визначені у Законі категорії отримувачів коштів Фонду COVID-19.

Зокрема, у статті 28 Закону передбачено спрямування коштів Фонду COVID-19 на додаткові доплати до заробітної плати медичним та іншим працівникам, які безпосередньо зайняті на роботах з ліквідації гострої респіраторної хвороби COVID-19, а також окремим категоріям працівників, які забезпечують життєдіяльність населення.

У пункті 2 Порядку використання коштів фонду боротьби з гострою респіраторною хворобою COVID-19, спричиненою коронавірусом SARS-CoV-2, та її наслідками, затвердженого постановою КМУ від 22.04.2020 № 302, визначено, що в межах цього напряму кошти фонду можуть спрямовуватися також на доплати до грошового забезпечення військовослужбовцям Нацгвардії та Держприкордонслужби, особам рядового і начальницького складу органів і підрозділів цивільного захисту, поліцейським, які забезпечують життєдіяльність населення.

Постановою від 10.06.2020 № 485 КМУ виділив із Фонду COVID-19 МВС кошти у сумі 2,7 млрд грн, із них:

- 2,5 млрд грн Нацгвардії, Держприкордонслужбі, ДСНС, Нацполіції для здійснення доплати до грошового забезпечення військовослужбовцям, особам рядового і начальницького складу органів і підрозділів цивільного захисту, поліцейським, які забезпечують життєдіяльність населення на період дії карантину;

- 0,2 млрд грн апарату МВС для доплати до заробітної плати медичним та іншим працівникам, які безпосередньо зайняті на роботах з ліквідації захворювання на гостру респіраторну хворобу COVID-19 у відомчих закладах охорони здоров'я.

МВС у листі до Комітету ВРУ з питань бюджету надало розрахунки потреби в коштах, в яких наведено категорії та чисельність осіб, яким здійснюватимуться доплати. Зокрема, зазначено чисельність особового складу Нацполіції, яка залучається до заходів, – 67 500 осіб або половину штатної чисельності поліцейських, наведеної у паспорті бюджетної програми, з них слідчі підрозділи, карний розшук, інспекція з особового складу, кінологічна служба і вибухотехнічна служба, – загалом 15 190 осіб.

У квітні – червні КМУ прийняв десять рішень про виділення коштів із Фонду COVID-19 шістьом ГРБК на суму 19 млрд грн, з яких на умовах повернення – 3 млрд гривень. Таким чином, за три місяці розподілено 29,4 відс. коштів Фонду COVID-19.

У помісячному розписі асигнувань державного бюджету на квітень – червень використання коштів з Фонду COVID-19 передбачено для 4-х ГРБК за 8-ма бюджетними програмами на суму 12,8 млрд гривень.

ГРБК здійснили видатки та надали кошти на умовах повернення у сумі 3,6 млрд грн, що на 75,1 відс. менше плану. Це насамперед пов'язано з проведенням видатків у межах фактичних зобов'язань і свідчить про прорахунки при визначенні обсягу коштів.

Зокрема, видатки за бюджетною програмою Мінекономіки для надання фінансової допомоги ФСС на випадок безробіття для виплати по частковому безробіттю проведено на 4 млрд грн, або 83,8 відс., менше плану. За інформацією Мінекономіки, отриманою на запит Рахункової палати, це зумовлено спрямовуванням коштів Державному центру зайнятості відповідно до потреби на виплату допомоги по частковому безробіттю (*Довідково. Обсяг виділених коштів Мінекономіки за цією програмою постановами КМУ від 08.07.2020 № 592 та від 22.07.2020 № 623 зменшено на 2 млрд гривень*).

У помісячному розписі асигнувань державного бюджету на червень передбачено видатки за бюджетною програмою МОЗ на забезпечення готовності та реагування системи громадського здоров'я на спалахи гострої респіраторної хвороби COVID-19 та забезпечення засобами індивідуального захисту працівників закладів екстреної медичної допомоги та закладів охорони здоров'я першої хвилі для госпіталізації пацієнтів з гострою респіраторною хворобою COVID-19. Ці видатки проведені на 2,8 млрд грн, або 94,1 відс., менше плану.

Насамперед це спричинено тривалим здійсненням процедур закупівель ДП „Медичні закупівлі України”, яке є одержувачем бюджетних коштів. У червні ДП „Медичні закупівлі України” здійснило оплату засобів

індивідуального захисту в сумі 5,7 млн грн, що на 2,3 млрд грн, або 99,8 відс., менше плану. Крім того, лабораторні центри (обласні, міські, на водному, залізничному, повітряному транспорті), які є розпорядниками коштів нижчого рівня, здійснили додаткові доплати до заробітної плати медичним та іншим працівникам на 223 млн грн, або 65,2 відс., менше плану.

Видатки за бюджетною програмою Мінсоцполітики для надання допомоги на дітей фізичним особам-підприємцям, які обрали спрощену систему оподаткування і належать до першої та другої груп платників єдиного податку, проведено на 1,4 млрд грн, або 83,3 відс., менше плану на травень – червень. За інформацією Мінсоцполітики, отриманою на запит Рахункової палати, це зумовлено спрямуванням коштів на виплату допомоги відповідно до обсягів призначеної регіональними органами соціального захисту населення допомоги *(Довідково. У липні обсяг цих коштів постановою КМУ від 22.07.2020 № 623 зменшено на 0,5 млрд гривень)*.

ГРБК не розпочато використання коштів за двома бюджетними програмами на загальну суму 126 млн грн, із них 100 млн грн за бюджетною програмою МОЗ на придбання апаратів ШВЛ, у зв'язку з тривалим проведенням процедур закупівель ДП „Медичні закупівлі України”.

3.1.4. У січні – червні КМУ прийняв двадцять чотири рішення про виділення коштів з резервного фонду державного бюджету на суму 930,4 млн грн, або 20,7 відс. затвердженого у Законі обсягу цього фонду. При цьому КМУ розподіляв кошти резервного фонду на заходи, видатки на які могли бути передбачені при складанні проєкту бюджету, що є порушенням вимог БКУ.

Відповідно до частини першої статті 24 БКУ резервний фонд бюджету формується для здійснення непередбачених видатків, що не є постійними і не могли бути передбачені під час складання проєкту бюджету. Натомість у травні КМУ прийняв два рішення про виділення 149 млн грн ДКАУ для здійснення заходів з утилізації твердого ракетного палива та заходів, пов'язаних із зберіганням та утилізацією компонентів рідкого ракетного палива (гептилу).

У червні відповідно до помісячного розпису асигнувань державного бюджету на цю мету передбачалося спрямувати за двома бюджетними програмами ДКАУ 27 млн грн, однак проведення видатків не розпочато.

При цьому у державному бюджеті на 2020 рік на утилізацію твердого ракетного палива затверджено видатків за бюджетною програмою ДКАУ у сумі 31 млн грн, що на 155 млн грн менше, ніж затверджено у 2019 році. Ці кошти не використовувались, оскільки паспорт бюджетної програми не затверджено.

Крім цього, КМУ розпорядженням від 08.04.2020 № 389-р виділив із резервного фонду 50 млн грн СБУ для придбання і впровадження системи диспетчеризації та реагування „Verint NowForce”, необхідної для здійснення заходів, спрямованих на запобігання поширенню гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2, на території України.

СБУ мала закупити комп'ютерну систему, яка б дала можливість забезпечити контроль за карантинном, відслідковувати місцезнаходження і пересування осіб, управляти бригадами швидкої допомоги, проводити наради в єдиній платформі, формувати звітність тощо.

У помісячному розписі асигнувань державного бюджету ці видатки передбачені на квітень, однак на 01.07.2020 закупівлю не розпочато. Крім того, за інформацією, розміщеною у засобах масової інформації, СБУ відмовилася від цієї закупівлі.

3.1.5. КМУ, Мінфін і деякі ГРБК не забезпечили належного управління наявними ресурсами спеціального фонду. У результаті заплановані на січень – червень заходи з підтримки малого підприємництва і запобігання надзвичайних екологічних ситуацій не реалізовані або реалізовані частково.

Відповідно до Закону зі змінами, внесеними Законом України від 14.01.2020 № 436 „Про внесення змін до Закону України „Про Державний бюджет України на 2020 рік” щодо забезпечення функціонування Фонду розвитку підприємництва”, у спеціальному фонді державного бюджету запроваджено нову бюджетну програму Мінфіну 3501540 „Забезпечення функціонування Фонду розвитку підприємництва” у сумі 2 млрд гривень. Джерелом проведення цих видатків визначено надходження від дострокового погашення векселів ФГВФО, що видані ним в обмін на ОВДП.

У січні – червні за цим джерелом надійшло 2 млрд грн, однак видатки за бюджетною програмою 3501540 на 500 млн грн, або 40 відс., менші плану на січень – червень. За інформацією Мінфіну, отриманою на запит Рахункової палати, це спричинено тривалим укладанням угод між Фондом розвитку підприємництва й уповноваженими банками. При цьому у звітному періоді КМУ двічі постановами від 15.04.2020 № 283 і від 29.04.2020 № 319 вносив зміни до Порядку надання фінансової державної підтримки суб'єктам мікропідприємництва та малого підприємництва, якими, зокрема, переглянуто вимоги до підприємців, які мають намір скористатися державною підтримкою.

До Державного фонду поводження з радіоактивними відходами, утвореного відповідно до статті 24³ БКУ, надійшло 418 млн грн, або 84,6 відс. плану на січень – червень. За рахунок цього джерела за бюджетною програмою Міндовкілля для ДАЗВ на виконання робіт у сфері поводження з радіоактивними відходами неядерного циклу, будівництво комплексу „Вектор” і експлуатацію його об'єктів здійснено видатків на 384 млн грн, або 77,7 відс., менше плану на звітний період.

Як наслідок, збільшуються ризики перенесення термінів завершення будівництва інфраструктури для приймання високоактивних радіоактивних відходів, які мають повернутися з Російської Федерації після переробки відпрацьованого ядерного палива українських атомних електростанцій.

До державного фонду розвитку водного господарства, утвореного відповідно до статті 24⁴ БКУ, надійшло 64 млн грн, або 41,5 відс. плану на січень – червень. За рахунок цього джерела не розпочато здійснення видатків за двома бюджетними програмами Міндовкілля для Держводагентства для захисту від шкідливої дії вод сільських населених пунктів і сільськогосподарських угідь, у тому числі в басейні р. Тиса у Закарпатській області, та першочергового забезпечення сільських населених пунктів централізованим водопостачанням. ГРБК станом на 01.07.2020 не забезпечив затвердження паспортів за цими бюджетними програмами, що є порушенням вимог частини восьмої статті 20 БКУ.

3.1.6. КМУ, Мінінфраструктури й Укравтодор не забезпечили використання наявних надходжень до державного дорожнього фонду. Видатків на дорожнє господарство за рахунок цих джерел здійснено на 5,1 млрд грн, або 16,3 відс., менше плану на січень – червень. Як наслідок, збільшилися ризики проведення деяких дорожніх робіт у несприятливому для цього періоді і невиконання у запланованих обсягах заходів із забезпечення безпеки дорожнього руху.

До державного дорожнього фонду, утвореного відповідно до статті 24² БКУ, надійшло 30,3 млрд грн, або 96,8 відс. плану на січень – червень.

За рахунок цих джерел проведено видатків за двома бюджетними програмами Укравтодору на дорожнє господарство на 4,2 млрд грн, або 21,2 відс., менше плану звітного періоду, що, як показав аналіз розміщеної на вебпорталі ProZorro інформації, зокрема, спричинено незавершенням процедур закупівель на виконання робіт з будівництва, реконструкції, капітального ремонту і послуг з поточного середнього та дрібного ремонту автомобільних доріг загального користування державного значення.

Видатки за бюджетною програмою Мінінфраструктури на фінансове забезпечення заходів із безпеки дорожнього руху на 915 млн грн, або 63,7 відс., менші плану на січень – червень, що, як показав аналіз розміщеної на вебпорталі ProZorro інформації, зокрема, спричинено відміною процедур закупівель спеціальних аварійно-рятувальних машин важкого типу, автомобілів спеціалізованого призначення служби безпеки дорожнього руху і незавершенням процедур закупівель 220-ти комплексів автоматичної фіксації порушень правил дорожнього руху. Ці закупівлі здійснюються на виконання завдань Державної програми підвищення рівня безпеки дорожнього руху в Україні на період до 2020 року, зміни до якої внесено КМУ постановою від 03.06.2020 № 451.

Крім цього, у січні – червні Укравтодором під державні гарантії залучено кошти на розвиток мережі й утримання доріг загального користування державного значення, які відповідно до Порядку здійснення Укравтодором запозичень під державні гарантії, затвердженого постановою КМУ від 26.02.2020 № 142, відображені у звітності Казначейства про виконання державного бюджету за кодом бюджетної класифікації доходів 25020000 „Інші джерела власних надходжень бюджетних установ”. За рахунок залучених коштів видатки проведені у сумі 5,5 млрд гривень. При цьому відповідно до частини другої статті 24² БКУ ці надходження не є джерелом формування дорожнього фонду й у звіті Казначейства про надходження і використання коштів державного дорожнього фонду не відображені. Це ускладнює можливість використання зазначених у цьому звіті показників для оцінки використання коштів на дорожнє господарство загалом.

3.1.7. Мінфін, Мінекономіки, Мінінфраструктури, Міненерго, Мінрегіон не забезпечили за окремими бюджетними програмами належного використання коштів секторальної бюджетної підтримки, що надходили від Європейського Союзу в попередні бюджетні періоди. Як результат, втрачаються можливості отримати додаткові ресурси для програм розвитку.

За рахунок залишків коштів секторальної бюджетної підтримки, що надходили від Європейського Союзу в попередні бюджетні періоди, у помісячному розписі державного бюджету на січень – червень передбачені видатки за бюджетними програмами чотирьох ГРБК у сумі 940 млн гривень.

У звітному періоді за жодною бюджетною програмою використання коштів не розпочато.

Зокрема, за бюджетною програмою Мінрегіону не здійснювалися видатки на підтримку регіональної політики в сумі 924 млн грн, що, як показав аналіз інформації, розміщеної на офіційному вебсайті ГРБК, спричинено непроведенням конкурсу з відбору проєктів регіонального розвитку, які мають фінансуватися у 2020 році за рахунок цієї бюджетної програми.

За бюджетною програмою Мінінфраструктури не розпочато проведення видатків на підтримку впровадження транспортної стратегії в сумі 14 млн грн, оскільки станом на 01.07.2020 ГРБК не забезпечено затвердження паспорта цієї бюджетної програми, що є порушенням вимог частини восьмої статті 20 БКУ.

3.1.8. Видатки за окремими бюджетними програмами не здійснювалися внаслідок невиконання плану надходжень, які у Законі визначені джерелом їх проведення.

За бюджетною програмою Мінекономіки не розпочато проведення видатків на накопичення (приріст) матеріальних цінностей державного матеріального резерву у сумі 457 млн гривень. Це спричинено тим, що Держрезерв не забезпечив

надходжень до державного бюджету коштів від реалізації матеріальних цінностей державного резерву, які визначені джерелом проведення цих видатків. До спеціального фонду державного бюджету надійшло 1 млн грн, або 0,3 відс. плану на січень – червень.

3.1.9. З початку року у розпорядників і одержувачів коштів державного бюджету зросла прострочена дебіторська та кредиторська заборгованість. При цьому найбільше зросла заборгованість у суб'єктів господарювання перед розпорядниками й одержувачами бюджетних коштів за непоставлені товари, невиконані роботи і ненадані послуги.

Прострочена дебіторська заборгованість розпорядників і одержувачів бюджетних коштів за видатками з початку року збільшилася на 1,2 млрд грн, або 31,1 відс., зокрема із закупівлі:

- спеціального обладнання й устаткування, необхідного для розроблення і виготовлення озброєння, військової та спеціальної техніки для потреб ЗСУ, – на 0,6 млрд грн, або 64 відс;
- лікарських засобів та/або вакцин для профілактичних щеплень людей, медичних виробів – на 0,6 млрд грн, або у 3,6 раза.

Крім того, МВС списало прострочену заборгованість у сумі 12 млн грн за нездійснене будівництво (придбання) житла, що є втратами бюджету.

Прострочена кредиторська заборгованість розпорядників і одержувачів бюджетних коштів за видатками з початку року зросла на 317 млн грн, або 27,3 відсотка.

3.2. КМУ, Мінфін і окремі ГРБК не забезпечили початку проведення видатків і надання кредитів на 2,5 млрд грн за п'ятнадцятьма з тридцяти бюджетних програм на реалізацію інвестиційних проєктів за рахунок кредитів (позик), що залучаються державою від іноземних держав, банків і міжнародних фінансових організацій. За рештою бюджетних програм проведення видатків і надання кредитів здійснено на 8,3 млрд грн, або 70,2 відс., менше плану на січень – червень. Збільшилися ризики втрати наявних можливостей для отримання додаткових ресурсів, зокрема на розвиток інфраструктури.

У помісячному розписі державного бюджету за п'ятьма бюджетними програмами Мінфіну з лютого передбачалося надання кредитів на реалізацію проєктів з постачання електроенергії та газу, бенефіціаром яких є НЕК „Укренерго”, на суму 2,3 млрд гривень. Паспорти за цими бюджетними програмами Мінфіном затверджені 29.05.2020, тобто з порушенням визначеного у частині восьмій статті 20 БКУ 45-денного терміну з дня набуття чинності законом про державний бюджет. Як наслідок, у звітному періоді не розпочато надання кредитів за трьома бюджетними програмами на суму 882 млн грн, за двома

бюджетними програмами кредити надано у червні в обсязі, що менше плану на звітний період на 1,3 млрд грн, або 95,1 відсотка.

Також за бюджетною програмою Мінфіну на фінансування проєктів розвитку за рахунок коштів, залучених державою, надано кредитів на 725 млн грн, або 98,8 відс., менше плану звітного періоду. При цьому не надавалися кредити на реалізацію проєктів „Прискорення інвестицій у сільське господарство України”, „Основний кредит для малих та середніх підприємств та компаній з середнім рівнем капіталізації”, „Основний кредит для аграрної галузі – Україна”. За інформацією ГРБК, отриманою на запит Рахункової палати, це спричинено затримками з укладанням угод субфінансування з банками-учасниками проєкту. Збільшуються ризики втрати наявних можливостей для підтримки аграріїв, малих і середніх підприємств за рахунок кредитних коштів.

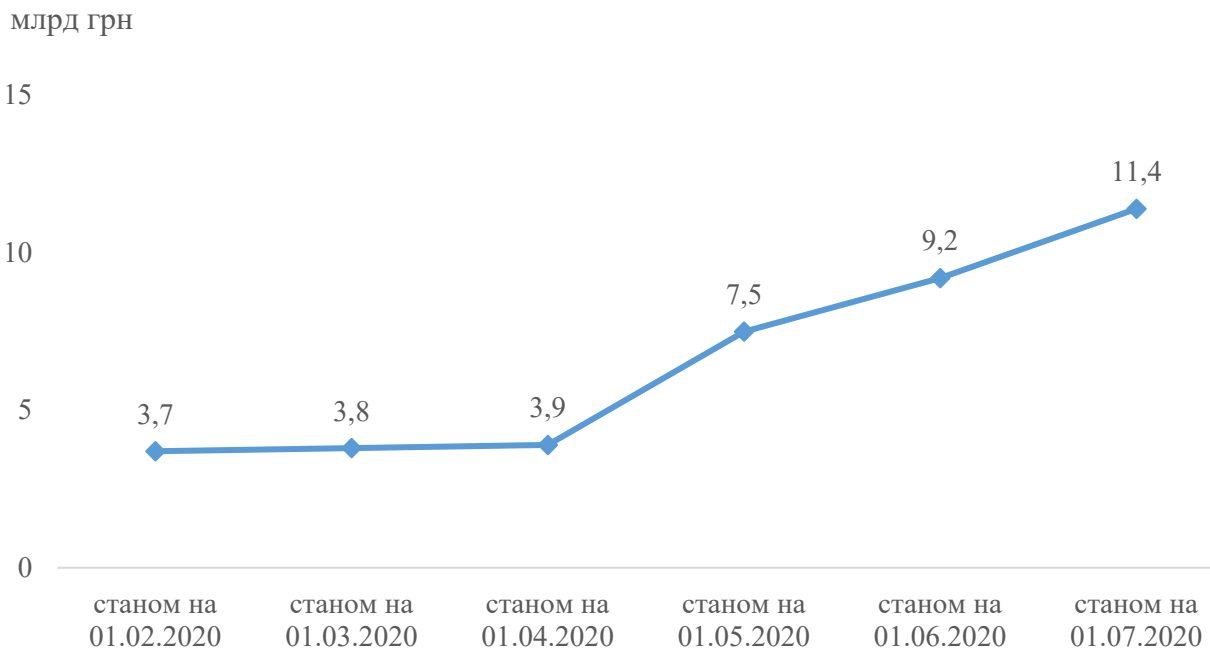
Надання кредитів за бюджетною програмою Укравтодору на розвиток автомагістралей і реформу дорожнього сектору здійснено на 1,3 млрд грн, або 46,9 відс., менше плану на січень – червень, що, як показав аналіз інформації про виконання спільних з міжнародними фінансовими організаціями проєктів, розміщеної на офіційному вебсайті Мінфіну, зокрема, спричинено поверненням на додаткові погодження із зацікавленими центральними органами виконавчої влади підготовлених Укравтодором пакетів документів, необхідних для ратифікації угод на реалізацію проєктів „Розвиток транс’європейської транспортної мережі” і „Транспортний зв’язок в Україні – Фаза І”.

3.3. У січні – червні ПФУ спрямовано 103 млрд грн, або 19,1 відс. усіх видатків державного бюджету. При цьому продовжувалося використання коштів єдиного казначейського рахунку на покриття тимчасових касових розривів ПФУ для виплати пенсій і допомоги. Заборгованість за наданими ПФУ позиками збільшилася.

Відповідно до Закону зі змінами, внесеними Законом України від 13.04.2020 № 553 „Про внесення змін до Закону України „Про Державний бюджет України на 2020 рік”, за бюджетною програмою Мінсоцполітики видатки для ПФУ, порівняно із затвердженими у Законі, збільшено на 29,7 млрд грн, або 17,2 відс., до 202 млрд грн (*Довідково. Відповідні зміни до бюджету ПФУ внесено КМУ постановою від 08.07.2020 № 570*). Видатки з державного бюджету ПФУ проведені у планових обсягах.

Крім цього, у звітному періоді Казначейство надало з єдиного казначейського рахунку на покриття тимчасових касових розривів ПФУ для виплати пенсій і допомоги 67,4 млрд грн позик, із яких не повернено 11,4 млрд гривень. При цьому у червні надано 16,5 млрд грн цих позик, що на 62,5 відс. більше, ніж надавалося у середньому щомісяця у січні – травні 2020 року.

Діаграма 12. Заборгованість за наданими з єдиного казначейського рахунку позиками на покриття тимчасових касових розривів ПФУ збільшилася

Загалом із урахуванням позик, наданих у 2007 – 2014 роках з єдиного казначейського рахунку, на 1 липня 2020 року не повернено 59,4 млрд гривень.

IV. Фінансування державного бюджету та борг

4.1. Здійснення у першому півріччі 2020 року видатків і надання кредитів у меншому, ніж заплановано, обсязі зумовило виконання загального фонду державного бюджету з меншим від запланованого на звітний період дефіцитом, а спеціального фонду – з профіцитом. Фінансування державного бюджету, зокрема погашення державного боргу і покриття дефіциту, здійснювалося на 99,1 відс. за рахунок державних запозичень.

Виконання державного бюджету в частині фінансування наведено в додатку 4.

Державний бюджет у першому півріччі 2020 року виконано з дефіцитом у сумі 18,8 млрд грн, або 6,3 відс. граничного обсягу, збільшеного в квітні у 3,1 раза до 298,4 млрд гривень. Унаслідок насамперед більшого невиконання плану видатків і надання кредитів (52,0 млрд грн) ніж плану доходів і повернення кредитів (38,3 млрд грн), загальний фонд державного бюджету виконано з меншим на 32,5 відс. від плану на звітний період дефіцитом, що становив 28,4 млрд грн, або 10,3 відс. плану на рік.

Спеціальний фонд державного бюджету виконано з профіцитом у сумі 9,5 млрд грн при запланованому на рік дефіциті 25,1 млрд гривень.

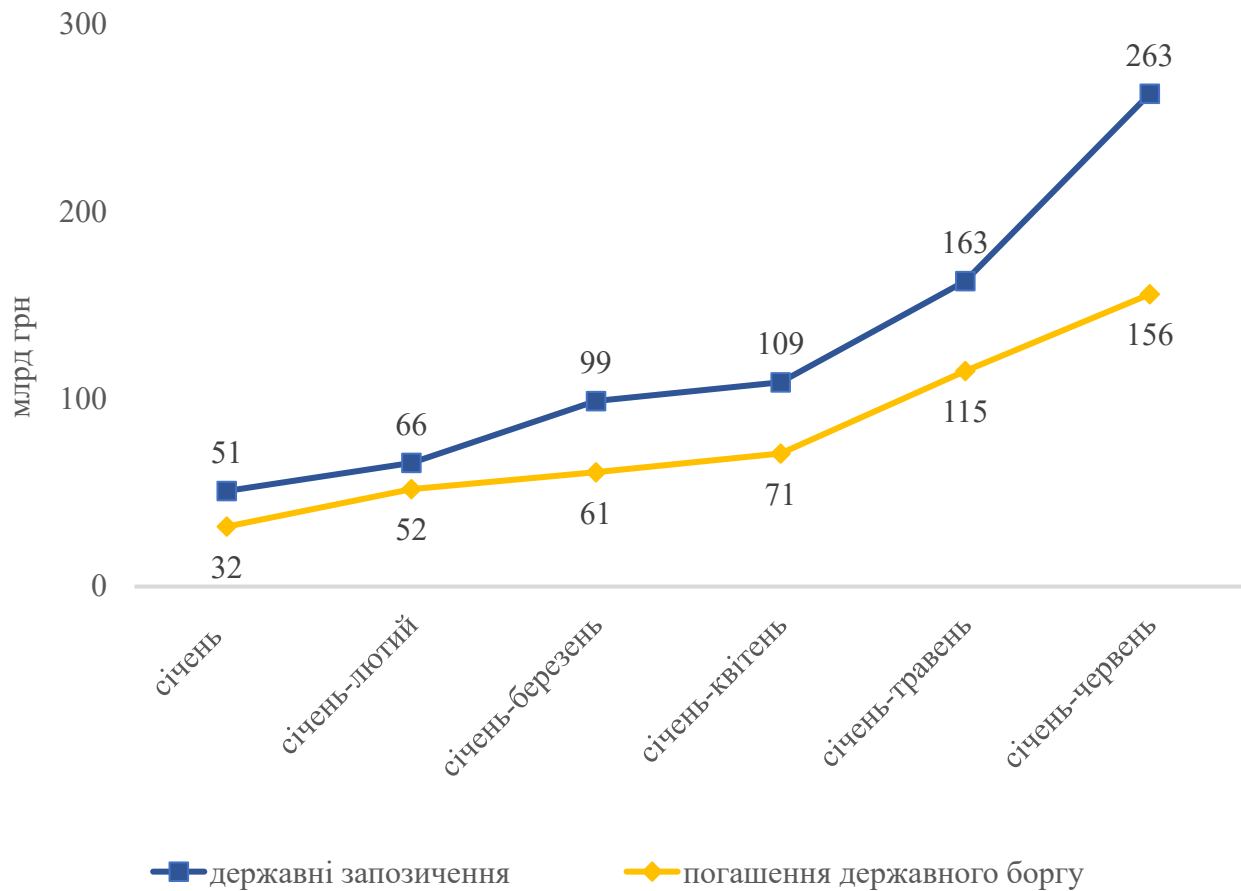
Обсяг коштів державного бюджету, що обліковуються на рахунках Казначейства, з початку року збільшився в 3,1 раза до 128,9 млрд грн, при цьому загального фонду – в 15,3 раза до 77,2 млрд грн і став найбільшим з 2015 року.

4.2. План на січень – червень цього року фінансування державного бюджету з усіх джерел не виконано на 5,7 відс. унаслідок насамперед недонадходжень від державних зовнішніх запозичень до спеціального фонду державного бюджету для реалізації інвестиційних проєктів, що в умовах невиконання плану доходів загального фонду державного бюджету збільшує ризики невиконання бюджету за видатками і наданням кредитів.

Для фінансування державного бюджету у січні – червні цього року залучено 265,5 млрд грн, що на 16,0 млрд грн менше плану на звітний період. Найбільшим є невиконання плану за надходженнями кредитів (позик) від іноземних держав, іноземних фінансових установ і міжнародних фінансових організацій, що залучаються державою до спеціального фонду на реалізацію інвестиційних проєктів, – на 10,8 млрд грн, або 75,5 відсотка. Натомість більші плану є надходження від продажу/пред'явлення цінних паперів, отримані унаслідок дострокового погашення ФГВФО векселів, що видані ним в обмін на ОВДП, на 750 млн грн, або 60 відс., приватизації державного майна – на 106 млн грн, або 26,4 відсотка.

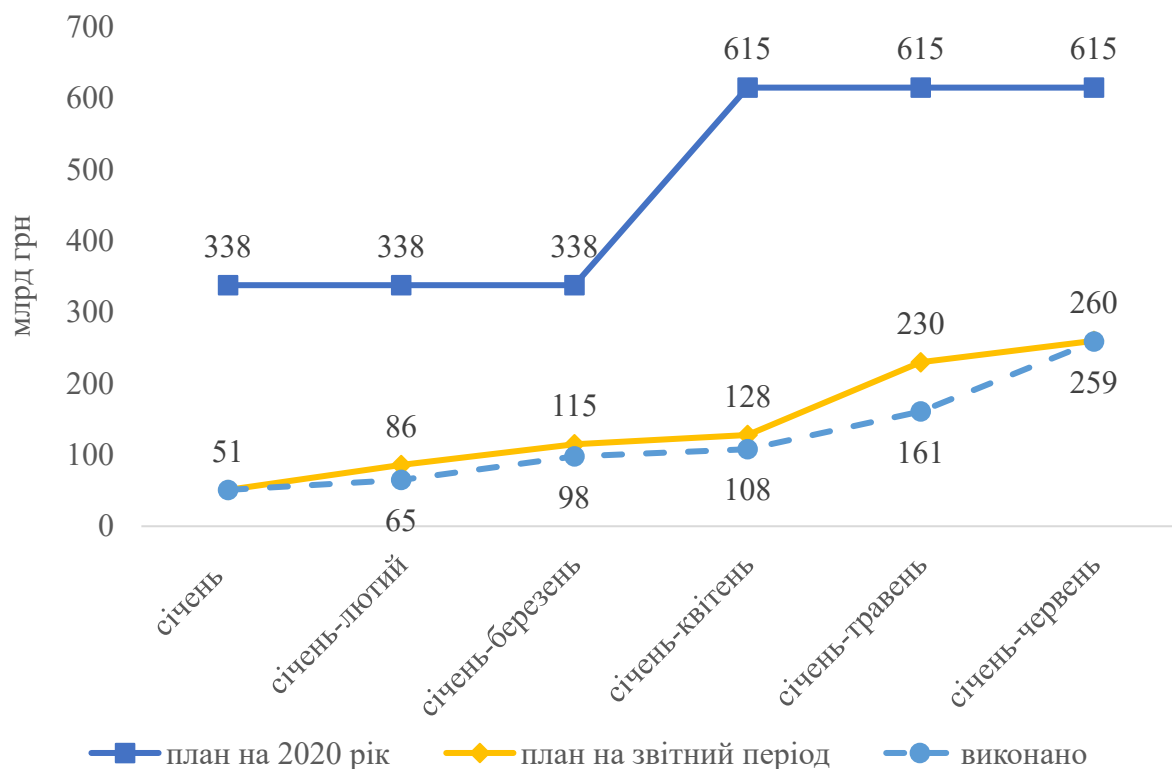
Надходження від державних запозичень становили 262,9 млрд грн, або 33,4 відс. надходжень державного бюджету, і на 106,8 млрд грн, або 68,4 відс., перевищили обсяг витрат на погашення зобов'язань, що спричинило збільшення державного боргу.

Діаграма 13. Державні запозичення у першому півріччі 2020 року перевищили витрати на погашення зобов'язань (кумулятивно)

При цьому Мінфін зменшив на 15,5 млрд грн, або 5,6 відс., план на січень – червень надходжень від державних запозичень до загального фонду державного бюджету порівняно з обсягом, передбаченим у помісячному розписі фінансування загального фонду Державного бюджету України на 2020 рік за типом боргового зобов'язання, з урахуванням змін до Закону. У результаті ці надходження становили 99,9 відс. плану звітної періоду і 42,2 відс. плану на рік.

Діаграма 14. Виконання плану надходжень державних запозичень до загального фонду державного бюджету у першому півріччі (кумулятивно)

4.2.1. На внутрішньому ринку від розміщення ОВДП у першому півріччі отримано 58,4 відс. загальної суми державних запозичень. Виконання плану надходжень від внутрішніх запозичень на рік, збільшеного у квітні на 63,4 відс., становило 41,2 відсотка. При цьому у березні і квітні не проведено 5 передбачених графіком аукціонів з розміщення ОВДП.

Згідно з помісячним розписом фінансування загального фонду Державного бюджету України на 2020 рік за типом боргового зобов'язання, скоригованим на підставі змін до Закону, у січні – червні внутрішні запозичення передбачені в сумі 161 млрд гривень. Водночас Мінфін зменшив план надходжень від державних внутрішніх запозичень у січні – червні на 7,2 млрд грн, або 4,5 відс., із них на підставі частини одинадцятої статті 16 БКУ і розпорядження КМУ від 18.12.2019 № 1279-р „Про здійснення понадпланових державних запозичень у 2019 році” – на 4,7 млрд гривень.

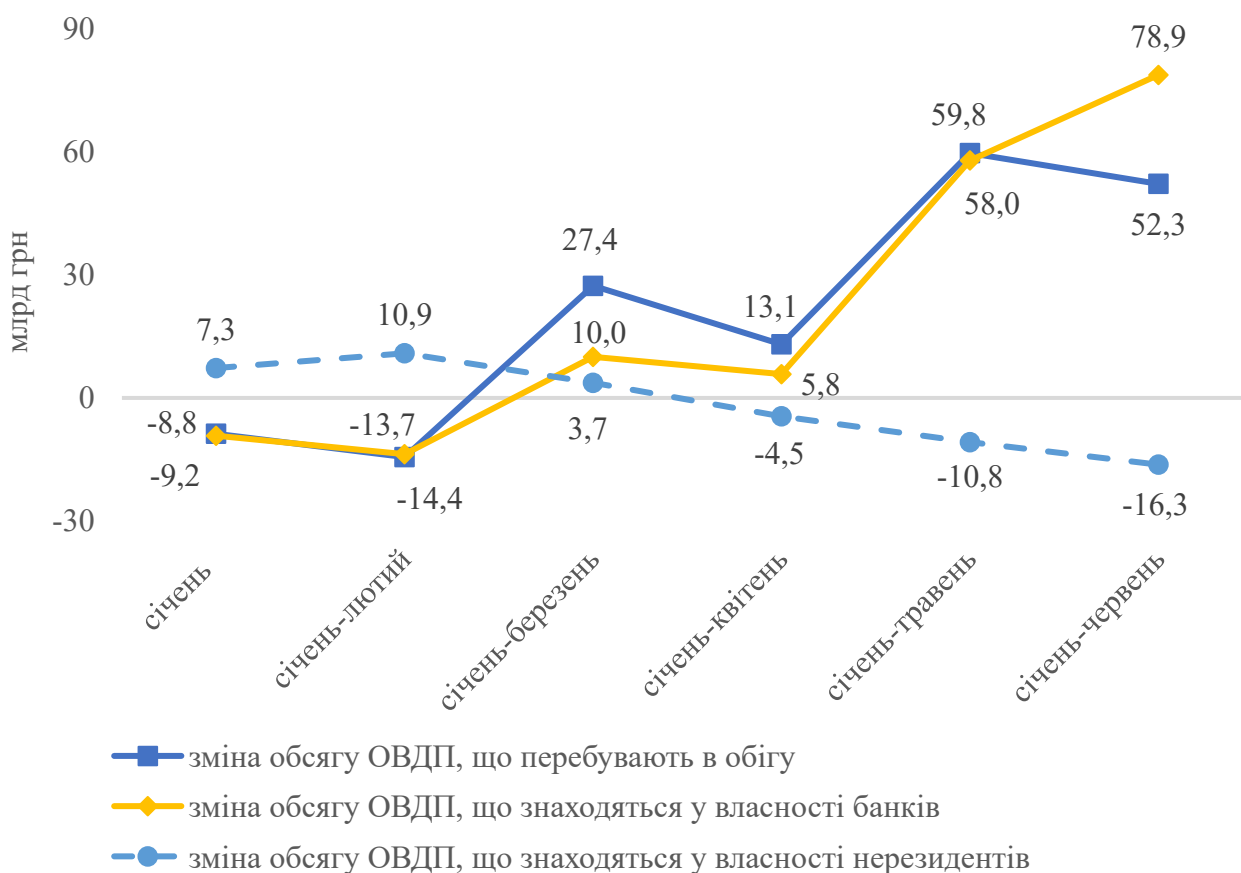
Від розміщення ОВДП у першому півріччі цього року отримано 153,6 млрд грн, що менше на 0,1 відс. плану на звітний період і на 17,2 відс. надходжень у відповідному періоді попереднього року. При цьому у березні і квітні внаслідок зменшення попиту на ОВДП, Мінфін за результатами

консультацій з первинними дилерами не провів 5 передбачених графіком аукціонів із розміщення ОВДП, зокрема у квітні з передбачених 4 аукціонів проведено лише 1.

Найбільше у звітному періоді придбали державних цінних паперів на внутрішньому ринку банки, у власності яких обсяг ОВДП із початку року збільшився на 78,9 млрд грн, або 23,6 відс., – до 413,2 млрд гривень. При цьому зменшився обсяг ОВДП у власності нерезидентів на 16,3 млрд грн, або 14,1 відс., – до 99,5 млрд грн, НБУ – на 12,5 млрд грн, або 3,7 відс., – до 324,6 млрд гривень.

Унаслідок поступового, починаючи з березня, виходу нерезидентів з внутрішнього ринку державних запозичень, частка ОВДП, що перебувають у їх власності, у загальному обсязі ОВДП, що перебувають в обігу, зменшилась із 14,1 до 11,4 відсотка.

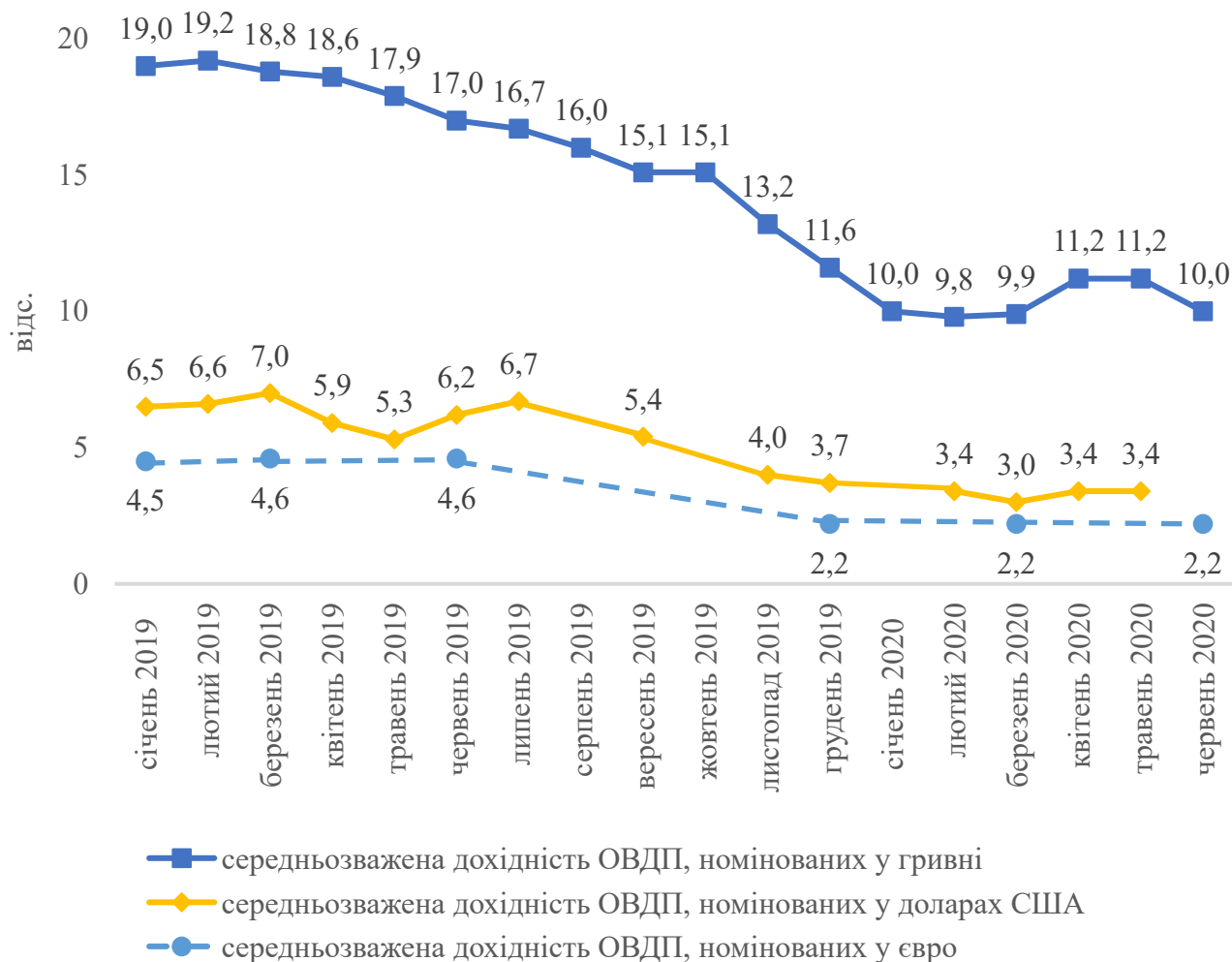
Діаграма 15. Обсяг ОВДП, що перебувають в обігу, збільшився за рахунок їх придбання насамперед банками (на кінець місяця, кумулятивно)

Оскільки третину надходжень від внутрішніх запозичень отримано в доларах США і євро, частка номінованих в іноземній валюті ОВДП, що перебувають в обігу, збільшилася з початку року з 12,8 до 13,1 відсотка.

Середньозважена дохідність ОВДП, номінованих у гривні, у січні – червні цього року, порівняно з 2019 роком, знизилася з 16,9 до 10,6 відс., доларах США – з 5,9 до 3,2 відс., євро – з 3,4 до 2,2 відсотка.

Діаграма 16. Середньозважена дохідність розміщених на первинному ринку ОВДП продовжувала зменшуватися

4.2.2. У першому півріччі цього року із зовнішніх джерел найбільше надійшло коштів у червні, після отримання допомоги МВФ. Водночас суттєвими є ризики неотримання на прийнятних умовах у визначених у Законі обсягах коштів від зовнішніх кредиторів і заміщення їх дорожчими внутрішніми запозиченнями.

Державні зовнішні запозичення становили 109,3 млрд грн, що менше плану на січень – червень цього року на 10,8 млрд грн, або 9,0 відс., однак більше на 48,1 млрд грн, або 78,5 відс., ніж у відповідному періоді

попереднього року. До загального фонду для фінансування державного бюджету отримано 105,8 млрд грн, або 100,0 відс. плану на звітний період і 43,7 відс. плану на рік. Зокрема, у червні після підписання угоди з МВФ і отримання першого траншу кредиту програми Stand-by надійшло 70,3 млрд грн, або 66,4 відс. зовнішніх надходжень до загального фонду у звітному періоді.

Середньозважена дохідність зовнішніх запозичень до загального фонду у січні – червні цього року, порівняно з 2019 роком, зменшилася удвічі.

У першому півріччі цього року погіршилася вибірка кредитів (позик), що залучаються державою до спеціального фонду від іноземних держав, іноземних фінансових установ і міжнародних фінансових організацій для реалізації інвестиційних проєктів. Ці запозичення на 31,9 відс. менші, ніж у відповідному періоді попереднього року, і становили 3,5 млрд грн, або 24,5 відс. плану на січень – червень цього року та 15,4 відс. плану на 2020 рік. Зазначене спричинено незадовільною діяльністю виконавців проєктів і системними недоліками в плануванні та використанні таких коштів.

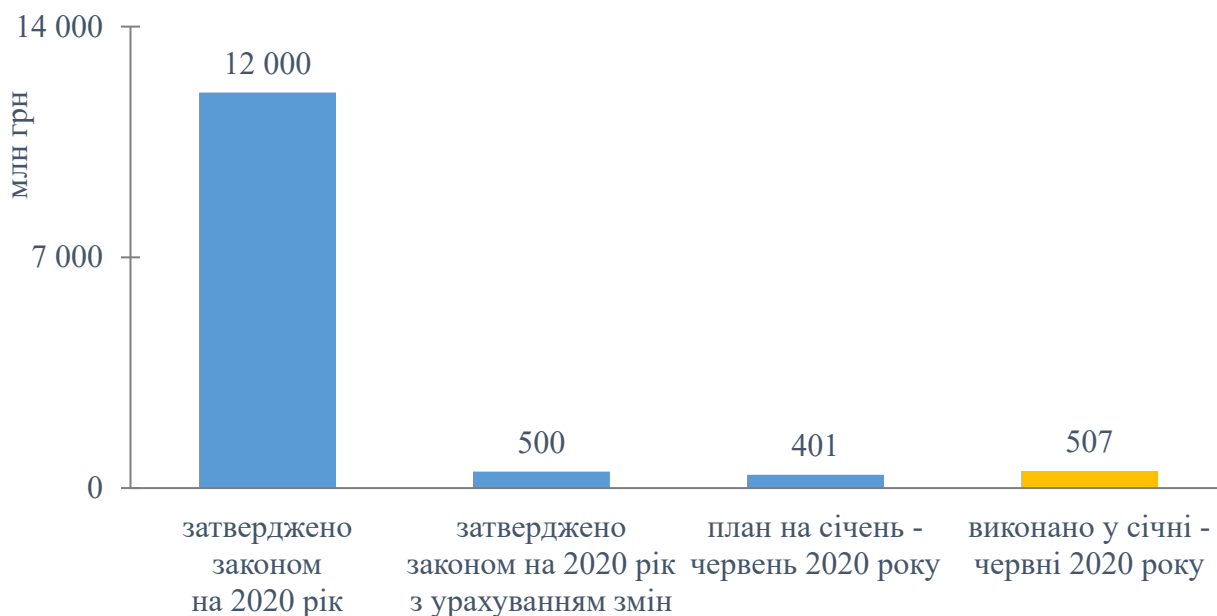
4.2.3. Зменшений на 2020 рік план надходження до державного бюджету коштів від приватизації державного майна у звітному періоді перевиконано за рахунок продажу об'єктів малої приватизації.

У Законі України від 14.11.2019 № 294 „Про Державний бюджет України на 2020 рік” обсяг надходження коштів від приватизації державного майна до державного бюджету затверджено в сумі 12,0 млрд гривень.

У розпорядженні КМУ від 16.01.2019 № 36-р „Про затвердження переліку об'єктів великої приватизації державної власності” (зі змінами) визначено 25 об'єктів великої приватизації, які підлягають продажу в 2020 році, однак згідно з Законом України від 30.03.2020 № 540 „Про внесення змін до деяких законодавчих актів України, спрямованих на забезпечення додаткових соціальних та економічних гарантій у зв'язку з поширенням коронавірусної хвороби (COVID-19)” тимчасово, на період встановлення КМУ карантину й обмежувальних заходів щодо запобігання виникненню і поширенню коронавірусної хвороби (COVID-19), продаж об'єктів великої приватизації припинено.

При цьому відповідно до Закону зі змінами, внесеними Законом України від 13.04.2020 № 553 „Про внесення змін до Закону України „Про Державний бюджет України на 2020 рік”, план надходжень від приватизації державного майна зменшено на 11,5 млрд гривень.

Діаграма 17. План надходження коштів від приватизації державного майна виконано за рахунок зменшення затвердженого на 2020 рік обсягу

У січні – червні цього року надходження від приватизації державного майна більші на 106 млн грн, або 26,4 відс., плану на звітний період і на 6,9 млн грн, або 1,4 відс., плану на рік.

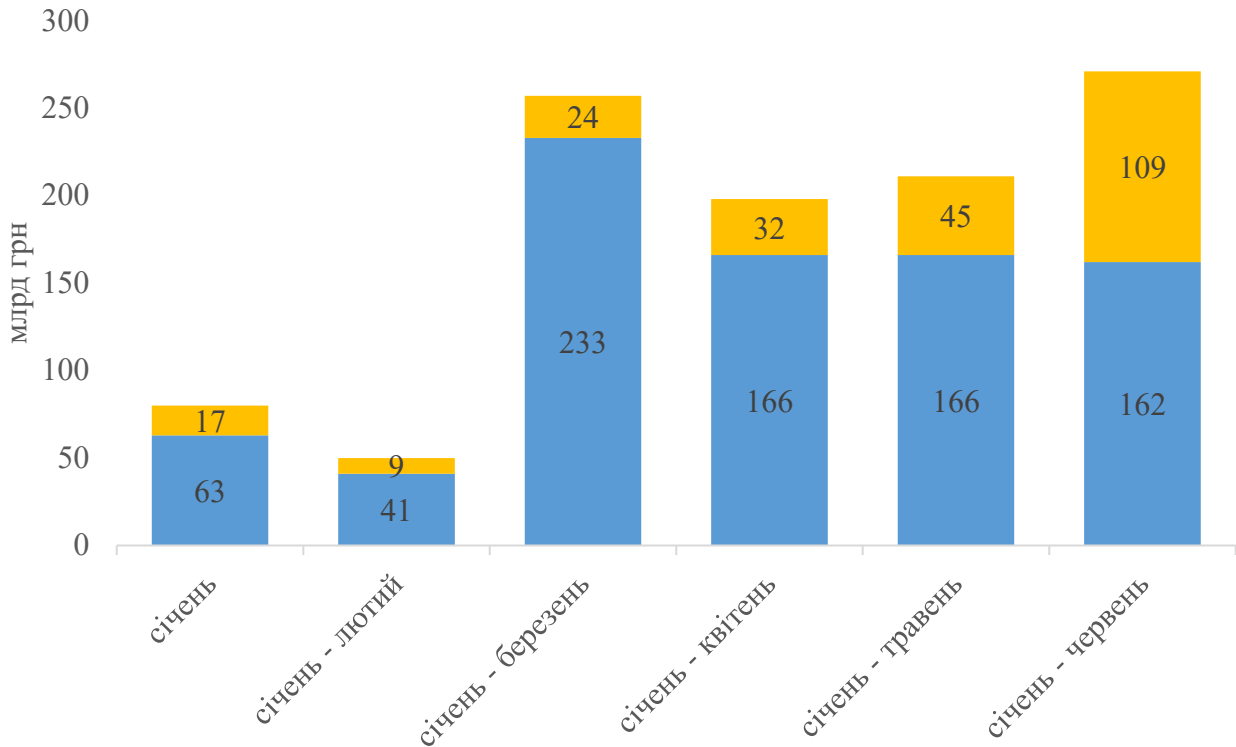
4.3. Боргові зобов'язання у першому півріччі 2020 року зросли як за державним, так і гарантованим державою боргом унаслідок девальвації гривні у звітному періоді та перевищення надходжень від запозичень над сумою витрат на погашення боргу. Посилює ризики збільшення боргового навантаження на державний бюджет висока частка чутливого до валютних коливань боргу, номінованого в іноземній валюті.

Загальний обсяг державного і гарантованого державою боргу у першому півріччі 2020 року збільшився на 270,9 млрд грн, або 13,6 відс., до 2 трлн 269,2 млрд грн, зокрема зовнішній – на 204,9 млрд грн, або 17,7 відс., до 1 трлн 364,4 млрд гривень.

Збільшення у січні – червні цього року боргу, за оцінкою Рахункової палати, спричинили:

- девальвація гривні до іноземних валют, в яких номіновано борг, зокрема євро на 13,4 відс. і дол. США на 12,7 відс., – на 162 млрд грн;
- перевищення надходжень від запозичень над витратами на погашення державного та гарантованого державою боргу – на 109 млрд гривень.

Діаграма 18. У першому півріччі 2020 року борг збільшився за рахунок насамперед девальвації гривні (на кінець місяця, кумулятивно)

- збільшення боргу за рахунок перевищення запозичень над погашенням боргу
- збільшення боргу за рахунок девальвації гривні до іноземних валют, в яких номіновано борг

У звітному періоді лише 36,1 відс. державних запозичень здійснено в національній валюті, в результаті частка боргу, номінованого в іноземній валюті, збільшилася з 63,4 до 65,3 відсотка.

Державний борг збільшився на 241,2 млрд грн, або 13,7 відс., до 2 трлн 2,6 млрд грн, зокрема зовнішній – на 188,1 млрд грн, або 20,2 відс., до 1 трлн 119,9 млрд гривень. Витрати на погашення зобов'язань за державним боргом у першому півріччі цього року, порівняно з відповідним періодом 2019 року, зменшилися на 25,9 відс. і становили 156,2 млрд грн, або 99,7 відс. плану на звітний період і 45,1 відс. плану на рік.

Гарантований державою борг збільшився на 12,5 відс. до 266,6 млрд гривень. Державні гарантії у звітному періоді надані за запозиченнями Укравтодору в сумі 19,3 млрд гривень. У зв'язку з тим, що відповідно до Закону зі змінами, внесеними Законом України від 13.04.2020 № 553 „Про внесення змін до Закону України „Про Державний бюджет України на 2020 рік”, скасовано обмеження щодо граничних обсягів гарантованого державою боргу і надання державних гарантій, ризику зростання гарантованого державою боргу в 2020 році є суттєвими.

Витрати на виконання боргових зобов'язань за запозиченнями, залученими під державні гарантії у попередні роки, становили 2,7 млрд грн, або 71,1 відс. плану на звітний період і 34,5 відс. плану на рік.

У першому півріччі 2020 року загальні витрати державного бюджету на погашення й обслуговування державного та гарантованого державою боргу становили 220,3 млрд грн, або 96,2 відс. плану на звітний період і 44,2 відс. плану на рік. Економії коштів сприяв міцніший, порівняно з прогнозним, середній у січні – червні цього року обмінний курс гривні.

Порівняно з відповідним періодом попереднього року, витрати на погашення й обслуговування державного і гарантованого державою боргу зменшилися на 19,8 відс. і становили 31,6 відс. витрат державного бюджету у січні – червні цього року, що зменшило фінансові можливості для реалізації інших бюджетних програм.

V. Міжбюджетні трансферти та місцеві бюджети

5.1. З державного бюджету надано трансфертів місцевим бюджетам на 4,1 млрд грн, або 4,6 відс., менше плану на січень – червень 2020 року, з них із спеціального фонду – на 3 млрд грн, або 22,1 відс., менше, що, зокрема, спричинено невиконанням плану надходжень до державного бюджету, які визначені джерелом надання окремих субвенцій, і організаційними прорахунками.

Загалом з державного бюджету надано трансфертів місцевим бюджетам у сумі 85 млрд грн, при цьому дотації надано у запланованих обсягах, планові призначення за деякими субвенціями не виконано.

Зокрема, відповідно до Закону джерелом надання трьох субвенцій визначено надходження до спеціального фонду державного бюджету плати за ліцензії на здійснення діяльності у сфері організації і проведення азартних ігор. Перерахування цих субвенцій планувалося розпочати з березня, проте закон про державне регулювання діяльності щодо організації та проведення азартних ігор, який врегульовує надходження цієї плати до державного бюджету і спрямування на підтримку медицини, спорту, освіти, культури та науки, прийнято ВРУ 14 липня 2020 року. У результаті місцеві бюджети не отримали у звітному періоді субвенції на:

- реалізацію програми „Спроможна школа для кращих результатів” у сумі 1 млрд грн;
- завершення розпочатих у попередньому періоді робіт з будівництва/реконструкції, будівництво нових, реконструкцію та капітальний ремонт існуючих спортивних п’ятдесятиметрових і двадцятип’ятиметрових басейнів – 100 млн грн;
- створення нових, будівельно-ремонтні роботи існуючих палаців спорту і завершення розпочатих у попередньому періоді робіт з будівництва/реконструкції палаців спорту – 75 млн гривень.

При цьому у пункті 23 статті 14 Закону назва субвенції на будівництво нових, реконструкцію та капітальний ремонт існуючих спортивних п’ятдесятиметрових і двадцятип’ятиметрових басейнів не узгоджується із затвердженою у додатку № 3 до Закону назвою бюджетної програми 3411210 „Субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам на завершення розпочатих у попередньому періоді робіт з будівництва/реконструкції, будівництво нових, реконструкцію та капітальний ремонт існуючих спортивних п’ятдесятиметрових і двадцятип’ятиметрових басейнів”.

Станом на 01.07.2020 з державного бюджету надано місцевим бюджетам субвенцію на реалізацію проєктів у рамках Надзвичайної кредитної програми для відновлення України на 1,1 млрд грн, або 87,2 відс., менше плану на

січень – червень цього року. За інформацією Мінфіну, отриманою на запит Рахункової палати, це зумовлено тривалою процедурою укладання угод із інвестором про передачу коштів позики, які є підставою для початку виконання робіт. Крім того, Мінфін у липні погодив проєкт рішення КМУ про перерозподіл обсягу цієї субвенції.

З державного бюджету міському бюджету міста Дніпра надано субвенцію на завершення будівництва метрополітену у м. Дніпрі на 364 млн грн, або 52,6 відс., менше плану на січень – червень 2020 року. Це, за інформацією Мінфіну, отриманою на запит Рахункової палати, зумовлено технічною складністю проєкту, оскільки виконання будівельних робіт відбувається в історичному центрі міста в умовах обводнення, складних ґрунтів і щільної забудови.

Крім того, у червні не розпочато надання із спеціального фонду державного бюджету субвенції міському бюджету міста Харкова на подовження третьої лінії метрополітену у м. Харкові у сумі 89 млн гривень. Це, за інформацією Мінфіну, отриманою на запит Рахункової палати, зокрема, зумовлено тривалим узгодженням із інвесторами тендерної документації. КМУ розпорядженням від 19.06.2020 № 731 зменшив на 122 млн грн річний обсяг цієї субвенції до 234 млн гривень.

5.2. Унаслідок довготривалого прийняття рішень КМУ щодо порядків та умов надання і розподілів деяких субвенцій, місцеві бюджети не отримали з державного бюджету 0,8 млрд гривень.

Не розпочато перерахування місцевим бюджетам шести субвенцій, передбачених у помісячному розписі асигнувань загального фонду державного бюджету на квітень – червень, а саме на:

- виплату грошової компенсації за належні для отримання жилі приміщення для деяких категорій осіб, які захищали незалежність, суверенітет і територіальну цілісність України, а також членів їх сімей, – 305 млн грн (КМУ постановою від 06.05.2020 № 353 вніс зміни до порядку й умов надання цієї субвенції, розпорядженням від 01.07.2020 № 798-р затвердив розподіл субвенції);
- виплату грошової компенсації за належні для отримання жилі приміщення для внутрішньо переміщених осіб, які захищали незалежність, суверенітет і територіальну цілісність України – 248 млн грн (постановою КМУ від 06.05.2020 № 351 внесено зміни до порядку й умов надання цієї субвенції, розпорядженням від 08.07.2020 № 838-р затверджено розподіл субвенції);
- проєктні, будівельно-ремонтні роботи, придбання житла і приміщень для розвитку сімейних та інших форм виховання, наближених до сімейних, і забезпечення житлом дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування, осіб із їх числа – 119 млн грн (постановою КМУ від 01.06.2020 № 515 внесено зміни до порядку й умов надання цієї субвенції, які набрали чинності 27 червня 2020 року);

- поточний середній ремонт автомобільної дороги М-03 Київ – Харків – Довжанський на ділянці км 336+873 – км 340+961 по вул. Київське шосе і вул. Харківське шосе в межах м. Полтава (окремими ділянками) – 53 млн грн (порядок та умови надання цієї субвенції станом на 01.07.2020 не затверджені);

- виплату грошової компенсації за належні для отримання жилі приміщення для деяких категорій осіб, які брали участь у бойових діях на території інших держав, а також членів їх сімей – 50 млн грн (КМУ постановою від 29.04.2020 № 333 вніс зміни до порядку й умов надання цієї субвенції, розпорядженням від 01.07.2020 № 801-р затвердив розподіл субвенції);

- виплату грошової компенсації за належні для отримання жилі приміщення для деяких категорій осіб, які брали участь в Революції Гідності, а також членів їх сімей, – 7,6 млн грн (КМУ постановою від 29.04.2020 № 320 вніс зміни до порядку й умов надання цієї субвенції, розпорядженням від 25.06.2020 № 767-р затвердив розподіл субвенції).

Крім того, відповідно до помісячного розпису асигнувань загального фонду державного бюджету з квітня планувалося розпочати надання субвенції на фінансування заходів соціально-економічної компенсації ризику населення, яке проживає на території зони спостереження. КМУ постановою від 03.03.2020 № 173 вніс зміни до порядку й умов надання цієї субвенції і затвердив розподіл коштів між місцевими бюджетами. Міненерго звернулося до Комітету ВРУ з питань бюджету про погодження розподілу субвенції листами від 03.06.2020 та 12.06.2020. Цей розподіл погоджено 17.06.2020. У результаті станом на 01.07.2020 місцеві бюджети не отримали 46 млн грн цієї субвенції.

5.3. У січні – червні 2020 року на оплату праці й інші поточні видатки закладів освіти й охорони здоров'я з державного бюджету місцевим бюджетам спрямовано 67 млрд грн, або 78,8 відс. загального обсягу наданих трансфертів, що на 10,9 млрд грн менше, ніж у відповідному періоді попереднього року. Це насамперед зумовлено здійсненням з 1 квітня цього року з державного бюджету видатків на оплату медичних послуг комунальним закладам охорони здоров'я за програмою державних гарантій медичного обслуговування населення.

У січні – березні 2020 року поточні видатки комунальних закладів охорони здоров'я (крім закладів, які надають первинну медичну допомогу) здійснювалися за рахунок медичної субвенції, наданої з державного бюджету місцевим бюджетам у сумі 14,6 млрд грн, або 100 відс. бюджетних призначень, затверджених у Законі. З 1 квітня медична субвенція місцевим бюджетам не надається.

У статті 19 Закону встановлено, що залишки коштів за медичною субвенцією на 01.04.2020 зберігаються на рахунках відповідних місцевих бюджетів і можуть використовуватися на оновлення матеріально-технічної бази, комп'ютеризацію та інформатизацію комунальних закладів охорони здоров'я, які є надавачами

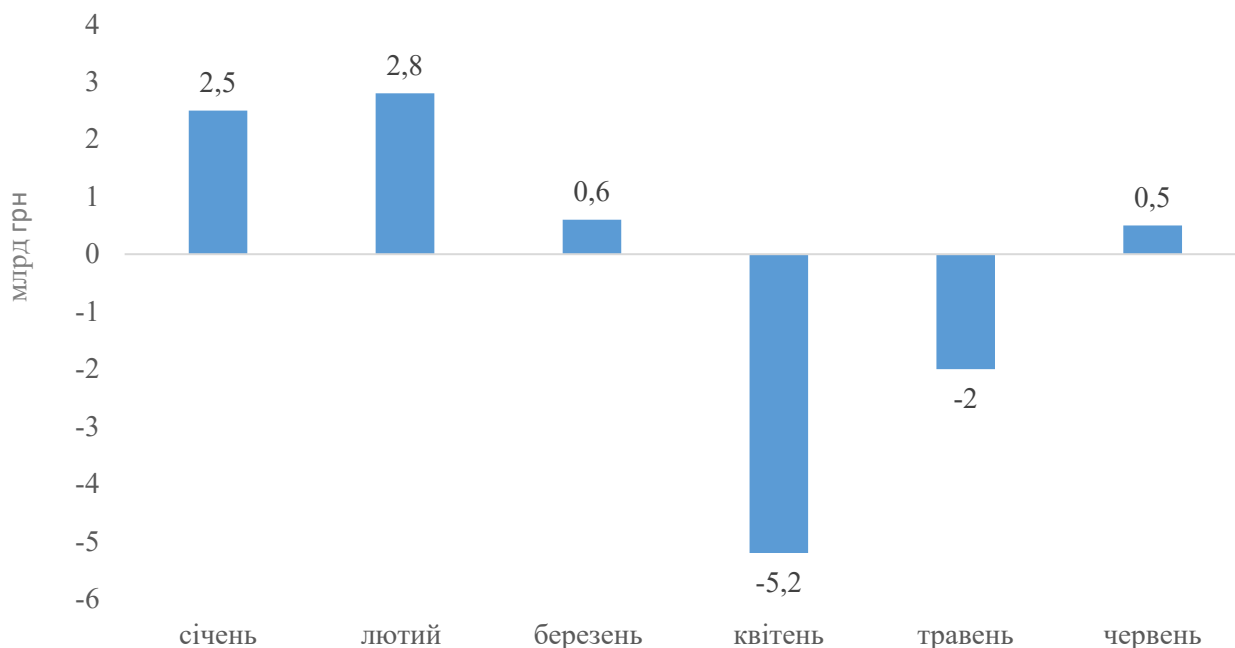
медичних послуг (крім первинної медичної допомоги) за програмою медичних гарантій.

На 01.04.2020 залишки цієї субвенції на рахунках місцевих бюджетів і бюджетних установ, з урахуванням залишків на початок року у сумі 0,9 млрд грн, становили 1,2 млрд грн, на 01.07.2020 – 1 млрд гривень.

5.4. У першому півріччі 2020 року, порівняно з відповідним періодом попереднього року, обсяг доходів місцевих бюджетів без трансфертів з державного бюджету зменшився на 0,5 відс., що спричинено проведенням окремих протиепідемічних заходів.

Доходи місцевих бюджетів без трансфертів з державного бюджету менші, ніж у січні – червні попереднього року, на 0,7 млрд грн і становили 139,8 млрд гривень. Найбільше зменшилися ці доходи у квітні.

Діаграма 19. Зменшення (збільшення) доходів місцевих бюджетів без трансфертів, порівняно з січнем – червнем 2019 року

Зокрема, у січні – червні, порівняно з відповідним періодом попереднього року, зменшилися надходження земельного податку й орендної плати загалом на 2,3 млрд грн, або 15 відс., насамперед внаслідок внесення ВРУ змін до ПКУ щодо надання дозволу фізичним та юридичним особам не сплачувати ці платежі у березні.

Надходження до місцевих бюджетів основного бюджетоутворюючого податку – ПДФО – у другому кварталі, порівняно з відповідним періодом попереднього року, зменшилися на 2,3 відс., тоді як у першому кварталі ці надходження збільшилися на 13,3 відсотка.

5.5. Обсяг видатків місцевих бюджетів, порівняно з відповідним періодом попереднього року, зменшився на 19,9 відсотка. Це насамперед зумовлено проведенням з державного бюджету видатків на надання пільг, житлових субсидій, допомоги окремим категорія громадян і оплату медичних послуг, які у 2019 році та першому кварталі цього року здійснювалися з місцевих бюджетів за рахунок трансфертів. У результаті частка видатків місцевих бюджетів у видатках зведеного бюджету зменшилась на 10,2 відс. пункту – до 31,1 відсотка.

Загалом видатки місцевих бюджетів, порівняно з січнем – червнем попереднього року, зменшилися на 52,1 млрд грн і становили 209,4 млрд гривень. При цьому видатки місцевих бюджетів на соціальний захист і соціальне забезпечення зменшилися на 48,8 млрд грн, або 82,7 відс., на охорону здоров'я – на 11,3 млрд грн, або 28,4 відсотка.

На захищені видатки спрямовано 62,4 відс. загального обсягу видатків. Для забезпечення проведення цих видатків з єдиного казначейського рахунку на покриття тимчасових касових розривів надано позик у сумі 2,3 млрд грн, що на 44,8 відс. більше, ніж у відповідному періоді попереднього року, при цьому позики отримували на 345 місцевих бюджетів, або 31,2 відс., більше. На 01.07.2020 заборгованість за наданими з початку року позиками становила 322 млн гривень.

У звітному періоді з місцевих бюджетів до державного бюджету перераховано трансфертів у сумі 5,4 млрд грн, що на 16,3 відс. більше, ніж у січні – червні попереднього року. Так, до загального фонду державного бюджету з місцевих бюджетів перераховано для горизонтального вирівнювання податкоспроможності територій реверсну дотацію в сумі 4,4 млрд грн, до спеціального фонду – субвенцію на виконання програм соціально-економічного та культурного розвитку регіонів у сумі 1 млрд гривень.

5.6. У першому півріччі обсяг тимчасово вільних коштів окремих місцевих бюджетів, розміщених за рішеннями місцевих рад на депозитних рахунках в установах державних банків, збільшився, порівняно з відповідним періодом попереднього року, на 83 відс., при цьому у другому кварталі – у 4 рази. Як наслідок, втрачалася можливість оперативного спрямування коштів на невідкладні заходи боротьби з коронавірусною хворобою та її наслідками.

Загалом з початку року на депозитних рахунках розміщено за відсотковою ставкою від 8,5 до 13,5 відс. тимчасово вільні кошти місцевих бюджетів на суму 18,3 млрд грн, із них 70,9 відс. – загального фонду. Найбільше розміщено коштів місцевих бюджетів Донецької області у сумі 9,2 млрд грн, Дніпропетровської – 1,6 млрд грн і Харківської – 1,6 млрд гривень.

Станом на 01.07.2020 з депозитів повернуто 9,9 млрд грн, або 54 відс. обсягу розміщених коштів місцевих бюджетів, із яких 88,2 відс. – кошти загального фонду.

На депозитних рахунках залишилися кошти 158 місцевих бюджетів у сумі 8,4 млрд грн, із яких найбільше коштів місцевих бюджетів Донецької області – 4,1 млрд грн і Харківської – 1,4 млрд гривень.

Крім того, тимчасово вільні кошти міського бюджету м. Українки Київської області у сумі 24 млн грн спрямовано на придбання ОВДП, які повернуто у травні. Також у звітному періоді від погашення ОВДП, придбаних у попередніх роках, до міського бюджету м. Маріуполя надійшло 181 млн гривень.

У першому півріччі до доходів місцевих бюджетів надійшло плати за розміщення тимчасово вільних коштів у сумі 374 млн гривень.

5.7. З початку року місцевий борг збільшився на 11,2 відс. до 20 млрд грн, насамперед за рахунок перевищення надходжень від запозичень над витратами на погашення боргу і девальвації гривні до іноземних валют.

Внутрішній борг збільшився на 10,7 відс. – до 16,2 млрд грн, із яких зобов'язання за середньостроковими позиками, які надавалися місцевим бюджетам упродовж 2009 – 2014 років з єдиного казначейського рахунку, – 9 млрд гривень.

Збільшення внутрішнього боргу спричинено отриманням міськими бюджетами коштів від:

- емісії цінних паперів за рішенням Харківської міської ради у сумі 500 млн грн на фінансування дефіциту бюджету розвитку міста, в тому числі на будівництво та реконструкцію об'єктів соціально-культурного призначення, об'єктів транспортної інфраструктури, доріг, виготовлення проектно-кошторисної документації, закупівлю техніки й обладнання; за рішенням Львівської міської ради – 300 млн грн на фінансування об'єктів транспортної інфраструктури, доріг та інженерних об'єктів, виготовлення проектно-кошторисної документації;

- отримання кредитів у банківських установах за рішенням Дніпровської міської ради у сумі 488 млн грн на залучення коштів до бюджету розвитку міста; за рішенням Одеської міської ради у сумі 332 млн грн на реконструкцію інфекційної лікарні, зоопарку, заміну і модернізацію ліфтів, ремонт теплових мереж, вулично-дорожньої мережі; Запорізької міської ради у сумі 255 млн грн на розвиток аеропорту і ремонт доріг.

Зовнішній борг місцевих бюджетів збільшився на 12,9 відс. до 3,8 млрд грн, що в основному спричинено девальвацією гривні до іноземних валют.

Пропозиції

Для усунення виявлених відхилень і порушень при виконанні Закону України „Про Державний бюджет України на 2020 рік” Рахункова палата вважає за доцільне рекомендувати:

1) Кабінетові Міністрів України:

- завершити розподіл коштів державного фонду регіонального розвитку;
- приймати рішення про виділення коштів з резервного фонду для здійснення непередбачених видатків, що не є постійними і не могли бути передбачені під час складання проєкту бюджету;
- розглянути на засіданні Уряду питання неналежного використання залишків коштів секторальної бюджетної підтримки, що надходили від Європейського Союзу в попередні бюджетні періоди, та за результатами розгляду вжити заходів для повного використання наявних коштів;
- розглянути на засіданні Уряду питання затримки з проведенням видатків і наданням кредитів за бюджетними програмами на реалізацію інвестиційних проєктів за рахунок кредитів (позик), що залучаються державою від іноземних держав, банків і міжнародних фінансових організацій, та за результатами розгляду вжити заходів для активізації використання кредитних коштів;
- прискорити прийняття рішень щодо порядків та умов надання і розподілів субвенцій, перерахування яких потребує нормативно-правового врегулювання, для проведення запланованих видатків;
- ініціювати узгодження назви субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на будівництво нових, реконструкцію та капітальний ремонт існуючих спортивних п'ятдесятиметрових і двадцятип'ятиметрових басейнів у пункті 23 статті 14 Закону України „Про Державний бюджет України на 2020 рік” і додатку № 3 до цього Закону;
- розглянути можливість внесення змін до статті 24² Бюджетного кодексу України в частині джерел формування державного дорожнього фонду для відображення у звіті про надходження і використання коштів державного дорожнього фонду залучених Державним агентством автомобільних доріг України під державні гарантії на розвиток мережі й утримання доріг загального користування державного значення коштів та їх використання;

2) Міністерству фінансів України проаналізувати ефективність наявних податкових пільг, зокрема підприємствам і організаціям, заснованим громадськими об'єднаннями осіб з інвалідністю, та можливість запровадження в установленому законодавством порядку інших форм державної підтримки.

Додаток 1

до Висновку про результати аналізу виконання закону про Державний бюджет України на 2020 рік у першому півріччі

Основні прогностичні макропоказники економічного і соціального розвитку України на 2020 рік

№ з/п	Показники	Прогноз (постанова КМУ від 23.10.2019 № 883)	Прогноз (постанова КМУ від 29.03.2020 № 253)	Січень - червень, факт
1.	Валовий внутрішній продукт реальний, у відс. до відповідного періоду попереднього року	103,7	95,2	93,3*
2.	Індекс споживчих цін: до грудня попереднього року, відс.	105,5	111,6	102,0
	у середньому до відповідного періоду попереднього року, відс.	106,4	106,8	102,4
3.	Індекс цін виробників промислової продукції до грудня попереднього року, відс.	108,2	112,0	101,8
4.	Середньомісячна номінальна заробітна плата працівників, грн	12 497	10 706	10 928
5.	Індекс реальної заробітної плати, відс. до відповідного періоду попереднього року	110,1	95,5	106,5
6.	Сальдо торговельного балансу, визначене за методологією платіжного балансу, млрд дол. США	-14,9	-8,3	-0,2
7.	Експорт товарів і послуг, у відс. до відповідного періоду попереднього року	107,8	94,5	93,4
8.	Імпорт товарів і послуг, у відс. до відповідного періоду попереднього року	109,6	90,0	80,3
9.	Середній обмінний курс гривні до долара США	27,0	30,0	25,98

*За оцінкою Рахункової палати.

Додаток 2

до Висновку про результати аналізу виконання закону про Державний бюджет України на 2020 рік у першому півріччі

Виконання плану доходів державного бюджету, млрд грн

№ з/п	Показники	Всього			У т. ч. загальний фонд		
		план на 2020 рік	виконано	відс. виконання	план на січень – червень	виконано	відс. виконання
	ВСЬОГО ДОХОДІВ	993	519	52,3	489	451	92,2
	<i>з них:</i>						
1.	Податок та збір на доходи фізичних осіб	111	54	49,0	56	54	96,1
2.	Податок на прибуток підприємств	98	54	55,3	53	54	101,7
3.	Рентна плата за користування надрами	27	11	40,9	18	11	60,9
4.	Акцизний податок із вироблених в Україні підакцизних товарів	75	36	47,6	31	31	98,7
5.	Акцизний податок із ввезених на митну територію України підакцизних товарів	53	24	44,7	1,7	2,2	130,8
6.	ПДВ із вироблених в Україні товарів (робіт, послуг) з урахуванням бюджетного відшкодування	75	49	64,6	42	49	116,6
7.	ПДВ із ввезених на митну територію України товарів	304	116	38,0	149	116	77,7
8.	Ввізне мито	28	13	44,4	10	9	90,8
9.	Частина чистого прибутку державних підприємств і дивіденди, нараховані на акції господарських товариств, у статутних капіталах яких є державна власність	68	68	100,6	64	65	100,3
10.	Кошти, що перераховуються Національним банком України	43	43	100,0	43	43	100,0
11.	Власні надходження бюджетних установ	54	30	55,9	–	–	–

Додаток 3

до Висновку про результати
аналізу виконання закону про
Державний бюджет України на
2020 рік у першому півріччі

Виконання плану видатків державного бюджету, млрд грн

№ з/п	Показники	Всього			У т. ч. загальний фонд		
		план на 2020 рік	виконано	відс. виконання	план на січень – червень	виконано	відс. виконання
	ВСЬОГО ВИДАТКІВ <i>з них:</i>	1 282	537	41,9	531	480	90,5
1.	Загальнодержавні функції	243	80	33,0	92	79	85,6
	<i>зокрема, обслуговування боргу</i>	145	61	42,4	68	61	89,7
2.	Оборона	120	47	39,3	49	44	91,5
3.	Громадський порядок, безпека та судова влада	153	66	43,5	68	59	86,8
4.	Економічна діяльність	97	34	35,6	13	9,8	72,2
5.	Охорона навколишнього природного середовища	7,6	1,8	23,8	2,4	1,6	67,4
6.	Охорона здоров'я	115	33	28,7	40	32	80,2
7.	Духовний і фізичний розвиток	9,6	3,5	36,4	4,6	3,4	74,9
8.	Освіта	57	25	44,2	18	17	91,5
9.	Соціальний захист і соціальне забезпечення	325	160	49,1	168	160	95,1
	<i>зокрема, соціальний захист пенсіонерів</i>	202	103	50,8	103	103	100,0
10.	Кошти, що передаються до місцевих бюджетів	154	85	55,3	76	74	98,6

Додаток 4

до Висновку про результати аналізу виконання закону про Державний бюджет України на 2020 рік у першому півріччі

**Дефіцит/фінансування державного бюджету
у першому півріччі 2020 року, млрд грн**

№ з/п	Показники	Всього			У т. ч. загальний фонд		
		план на 2020 рік	виконано	відс. виконання	план на січень – червень	виконано	відс. виконання
	ДЕФІЦИТ/ФІНАНСУВАННЯ (ряд. I – ряд. II)	300	19	6,3	42	28	67,5
I.	Фінансування в частині надходжень – всього,	646	266	41,1	265	260	98,2
	<i>зокрема:</i>						
1.1.	Внутрішні запозичення	372	154	41,2	154	154	99,9
1.2.	Зовнішні запозичення	265	109	41,2	106	106	100,0
II.	Фінансування в частині витрат – всього,	346	247	71,1	223	232	104,0
	<i>зокрема:</i>						
2.1.	Погашення внутрішнього боргу	216	113	52,1	113	113	100,0
2.2.	Погашення зовнішнього боргу	130	44	33,5	44	44	99,0
2.3.	Фінансування за рахунок коштів ЄКР (повернення коштів)	–	–	–	66	–	–
2.4.	Зміни обсягів бюджетних коштів (накопичення залишків бюджетних коштів)	–	90	–	–	75	–

Перелік діаграм

Назва	Сторінка
Діаграма 1. Приріст (зниження) реального ВВП	8
Діаграма 2. Приріст (зниження) обсягів виробництва товарів (робіт, послуг)	9
Діаграма 3. Приріст (зниження) обороту роздрібної торгівлі у першому півріччі 2020 року	10
Діаграма 4. Приріст (зниження) імпорту товарів і послуг у першому півріччі 2020 року	12
Діаграма 5. Чистий відтік прямих іноземних інвестицій у 2020 році зафіксовано вперше з 2015 року	13
Діаграма 6. Стримуючим чинником прискорення інфляції в наступних періодах є уповільнення зростання цін виробників промислової продукції	14
Діаграма 7. Виконання помісячного розпису доходів загального фонду у січні – червні 2020 року	15
Діаграма 8. Виконання плану на перше півріччя 2020 року окремих податків	16
Діаграма 9. Збільшення переплати податків і зборів до державного бюджету у першому півріччі 2020 року	18
Діаграма 10. Збільшення (зменшення) окремих доходів державного бюджету в першому півріччі 2020 року, порівняно з першим півріччям 2019 року	19
Діаграма 11. Видатки державного бюджету у першому півріччі 2015 – 2020 років	23
Діаграма 12. Заборгованість за наданими з єдиного казначейського рахунку позиками на покриття тимчасових касових розривів ПФУ збільшилася	35
Діаграма 13. Державні запозичення у першому півріччі 2020 року перевищили витрати на погашення зобов'язань (кумулятивно)	37
Діаграма 14. Виконання плану надходжень державних запозичень до загального фонду державного бюджету у першому півріччі (кумулятивно)	38

Діаграма 15. Обсяг ОВДП, що перебувають в обігу, збільшився за рахунок їх придбання насамперед банками (на кінець місяця, кумулятивно)	39
Діаграма 16. Середньозважена дохідність розміщених на первинному ринку ОВДП продовжувала зменшуватися	40
Діаграма 17. План надходження коштів від приватизації державного майна виконано за рахунок зменшення затвердженого на 2020 рік обсягу	42
Діаграма 18. У першому півріччі 2020 року борг збільшився за рахунок насамперед девальвації гривні (на кінець місяця, кумулятивно)	43
Діаграма 19. Зменшення (збільшення) доходів місцевих бюджетів без трансфертів, порівняно з січнем – червнем 2019 року	48

Перелік додатків

Назва	Сторінка
Додаток 1. Основні прогностичні макропоказники економічного і соціального розвитку України на 2020 рік	52
Додаток 2. Виконання плану доходів державного бюджету, млрд грн	53
Додаток 3. Виконання плану видатків державного бюджету, млрд грн	54
Додаток 4. Дефіцит/фінансування державного бюджету у першому півріччі 2020 року, млрд грн	55